

Sällskapet Strömstierna – Nyhetsbrev 44

Hej alla,

Nyhetsbrev 44 kommer nu som det sjunde brevet år 2023, detta enligt vår månadsplan.

Utöver nyheterna i detta brev om Lysekils historia finns de gamla nyhetsbrev tillgängliga på vår hemsida: Nyhetsbrev 1: 1543 – 1587. N:o 2: fram till år 1610. N:o 3: till 1658-02-26. N:o 4: till 1679-08-22. N:o 5: till år 1700 (Lotsstation på Lotsberget). N:o 6: till freden i Nystad 1721-08-30. N:o 7: till 1747 cirka. N:o 8: till 1778-01-24. N:o 9: till år 1800. N:o 10: till fredsavtalet med Norge 1814. N:o 11: till år 1830. N:o 12: till köpingsbildandet 1836-02-27. N:o 13: till 1843. N:o 14: till 1850. N:o 15: till 1857. N:o 16: fram till 1860, N:o 17: till 1863. N:o 18: 1864-1866. N:o 19: 1867-1870. N:o 20: 1871-1873. N:o 21: 1874-1876. N:o 22: 1877-1879. N:o 23: 1880-1881. N:o 24: 1882-1883. N:o 25: 1884-1886. N:o 26: 1887-1888. N:o 27: 1889. N:o 28: 1890. N:o 29: 1891. N:o 30: 1892. N:o 31: 1893. N:o 32: 1894. N:o 33 1895. N:o 34 1896. N:o 35 1897. N:o 36 1898-1899. N:o 37 1900-1901. N:o 38 1902. N:o 39 1903. N:o 40 1904. N:o 41 1905. N:o 42 1906. N:o 43 1907.

Nyhetsbrev 44 tar mest upp händelser Lysekil år 1908, bland annat en hel del om Lysekils Mekaniska Verkstad och om den kommande järnvägen till Lysekil. Dessutom information om kalabaliken i Vinbräcka och att stadsfiskaltjänsten blir besatt.

Ett antal utdrag ur Lysekilsposten och Kuriren är gjorda men det finns mycket mer att hämta!

Som vanligt är understrykningar i texten eller [tillägg av text] mina gjorda kompletteringar i syfte att förtydliga informationen, bland annat gäller det att ta fram fullständiga namn på personer.

•

Nyhet

När Ni läser denna Lysekils historia har jag källreferenser till de flesta händelser. Tanken med detta är dels att visa var informationen är hämtad, dels att stimulera till mer läsning. Ni kan på vår hemsida även hitta en Källförteckning över litteratur som berör Bohuslän och Lysekil.

Nyhetsbrev 14 innehåller en förteckning över **Förkortningar**. Listan med förkortningar till källor och personer kan vara användbar. Några förkortningar kan vara ersatta med klartext!

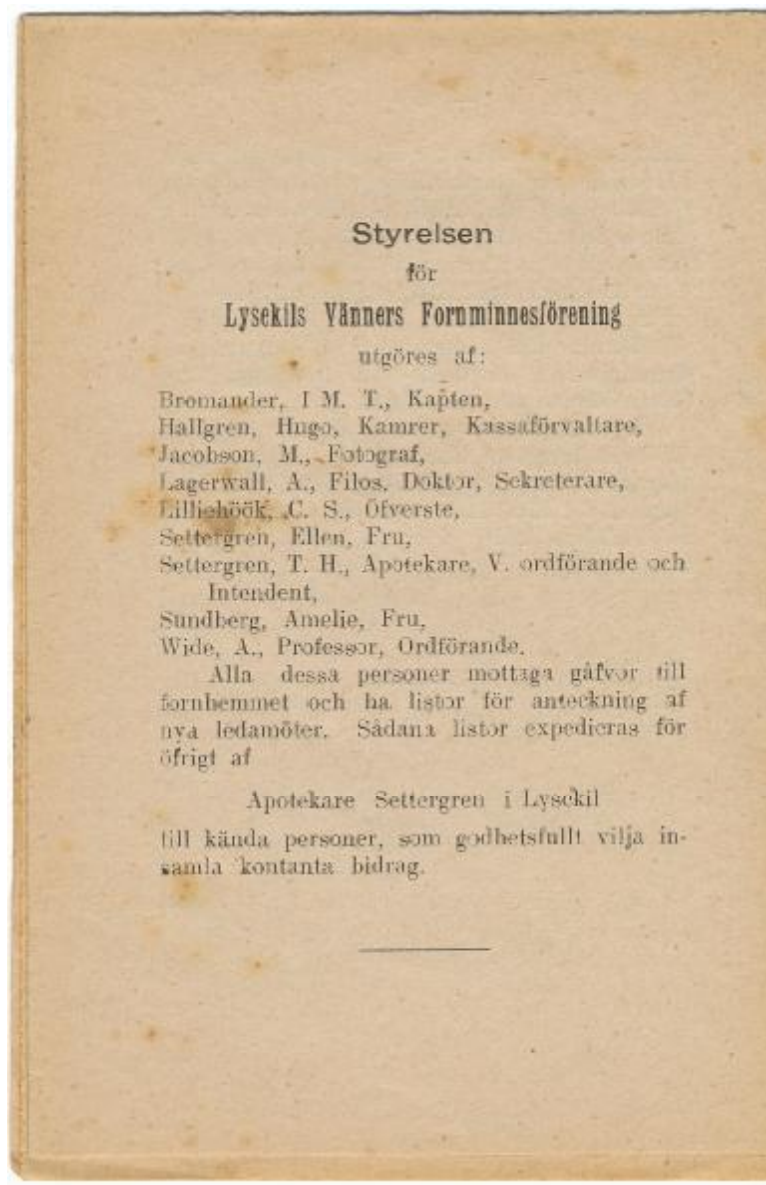
Om Ni vill kommentera innehållet i denna **Lysekils historia** är Ni givetvis välkomna!
Nästa Nyhetsbrev numro 45 kommer att sändas ut till Er i slutet av augusti 2023.

Mvh Per Stenros
perstenros@gmail.com

./

LYSEKIL 1908

- 1908 Havsfiskeföreningen bildas som övertar en stor del av Hushållningssällskapets anslag till verksamheten på fiskets område.
- 1908 Riksförsäkringsanstalten har hand om olycksfallsförsäkringar för yrkesfiskarkåren. Cirka 1.000 fiskare tecknar försäkring. (LP 1998-04-29)
- 1908 Ångfartyget ULFÅSA, med hemmahamn i Karlstad, får sjökapten Petter Wilhelm Pettersson (1871-1916), Gåsö, som befälhavare. (ÅM, sid 22)
- 1908 Lysekilsmotorn (stationära motorer på 3 hkr) som tillverkas av Lysekils Mekaniska Verkstad får namnet Skandiamotorn. Lysekils Mekaniska Verkstad köper in Gårda Mekaniska Verkstad i Göteborg och förlägger dit gjuteriarbeten samt tillverkning av småmotorer och vinschar. (Ernst Hörman, Lysekils Mekaniska Verkstad 1899-1919, sid 73) (SKV, sid 13) (Träbiten/72, sid 9) [Anm: Skandia – se 1908-12-15.]
- 1908 På Lysekils Mekaniska Verkstad byggs den första slipen. (Ernst Hörman, Lysekils Mekaniska Verkstad 1899-1919, sid 76)
- 1908-1914 Anna Maria Katarina Dalström (Kata Dalström, född Carlberg 1858-12-18) ger ut flera politiska skrifter, varav vissa trycks i Lysekil. (SBL, Band 10)

1908 Lysekils Vänners Fornminnesförening ger ut skriften Lysekils Vänners Fornhem. Ur skriften är följande text fritt hämtad och kompletterad (avskrift PS):

Styrelsen för Lysekils Vänners Fornminnesförening

utgöres av

Kapten Jakob Magnus Teodor Bromander, Lysekil.

Kamrer, kassaförvaltare Hugo Hallgren, Lysekil.

Fotograf Malcolm Jacobsson, Lysekil.

Filosofie doktor, sekreterare Axel Julius Lagervall, Lysekil.

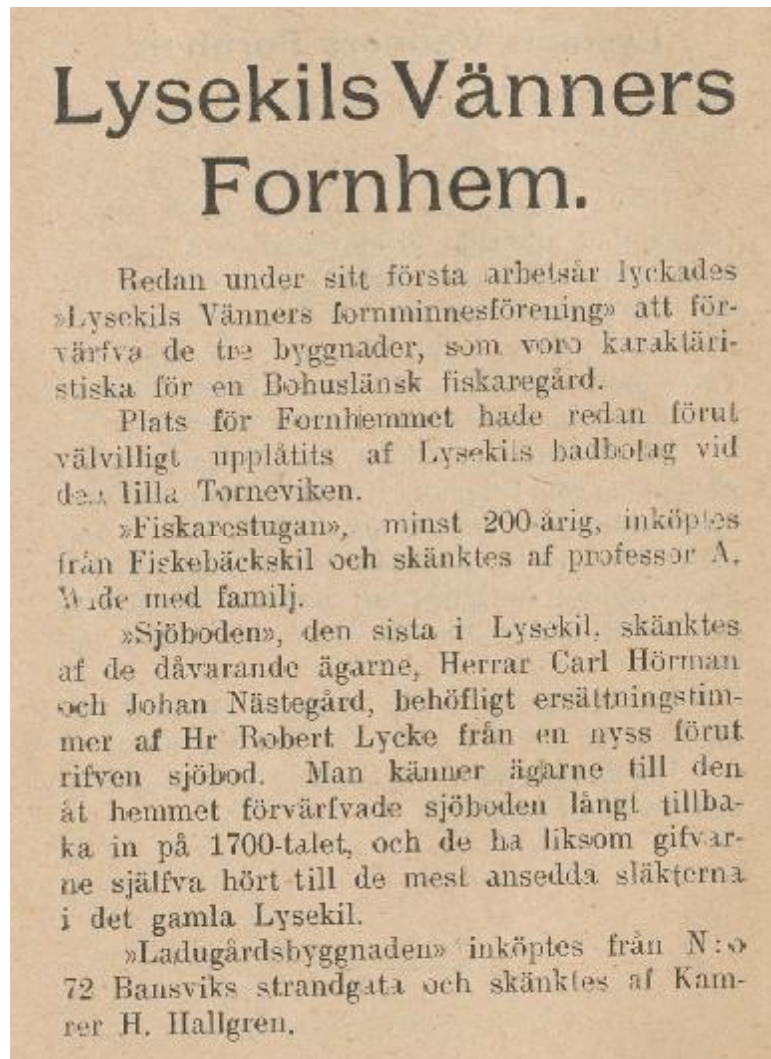
Överste Claes Sixten Lilliehöök, Lysekil.

Fru Ellen Settergren, född 1871 i Sveneby, Skaraborgs län, boende i Skövde, gift med Torsten Helmer nedan. (SB1910)

Apotekare, vice ordförande och intendent Torsten Helmer Settergren, född 1873 i Flistad, Skaraborgs län, boende i Skövde, gift med Ellen ovan. (SB1910)

Fru Emelie Sundberg,

Professor, ordförande Anders Wide, Lysekil.
(Anders Wide, Lysekils Vänners Fornhem)

1908 Lysekils Vänners Fornminnesförening ger ut skriften Lysekils Vänners Fornhem. Ur skriften är följande text fritt hämtad (avskrift PS):

Redan under sitt första arbetsår lyckas Lysekils Vänners Fornminnesförening att förvärva de tre byggnader, som är karaktäristiska för en Bohuslänsk fiskaregård. Plats för Fornhemmet har redan förut välvilligt upplåtits av Lysekils badbolag vid den lilla Torneviken.

”Fiskarestugan”, minst 200-årig, inköps från Fiskebäckskil och skänks av professor Anders Wide med familj.

”Sjöboden”, den sista i Lysekil, skänks av de dåvarande ägarna, Carl Hörman och Johan Nästegård. Behöfligt ersättningstimmer lämnas av Robert Lycke från en nyss riven sjöbod. Man känner ägarna till den åt hemmet förvärfvade sjöboden långt tillbaka in på 1700-talet, och de har liksom gifvarna själva hört till de mest ansedda släkterna i det gamla Lysekil.

”Ladugårdsbyggnaden” inköps från Bansviks Strandgata n:o 72, dagens Gamla Strandgatan 3, och skänks till fornhemmet av kamrer Hugo Hallgren. (Anders Wide, Lysekils Vänners Fornhem, sid 4)

- 1908-01-04 **Tillbud till eldsvåda** inträffade å mekaniska verkstaden härstädes i tisdags e.m. Elden, som förorsakades av en exploderande lampa, släcktes nästan omedelbart. (Lysekils-Kuriren 1908-01-04/KJ)
- 1908-01-04 Patent på anordning vid tändrör för explosionsmotorer har meddelats direktör L. Laurin vid Lysekils Mekaniska Verkstad. (LP 1908-01-04/KJ)
- 1908-01-08 **En lägenhet** av rum och kök finnes att hyra från den 15 januari hos Carl Alfred Qvillberg, Slätten. (Lysekils-Kuriren 1908-01-08/KJ)
- 1908-01-11 **I en otrevlig situation** befann sig plötsligt bokhandlare Wallins affär i går afton. Ett vattenledningsrör hade på något sätt gått sönder i våningen över affären, vilket gjorde att vattnet ganska starkt strömmade ned efter ena väggen. Trots energiskt arbete med bokflyttning blev nog en del skadat. Det är sannerligen obehagligt för en sådan affär att få en massa vatten strömmande ner från väggar och tak. (Lysekils-Kuriren 1908-01-11/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 42A & 42B.]
- 1908-01-11 **Kungörelse** Genom offentlig och frivillig auktion som förrättas å Fridhem i Lyse socken onsdagen den 15 januari med början kl 11 f.m. låta herrar A&J Tobisson försälja diverse lösegendom däribland: 1 gröpkvarn, 1 decimalvåg, 1 cirkelsåg, 2 smidesstöd, ett skruvstycke, **sparrestockar**, **gängskivor**, rörtänger, smidesverktyg, 2 motorbåtar, cirka 200 famnar kätting av olika dimensioner, järn- och malmskrot samt bränsle mm. Villkoren tillkännagivas vid auktionens början. Lysekil den 10 januari 1908, e.a. Viktor Hyllengren. (Lysekils-Kuriren 1908-01-11/KJ)
- 1908-01-14 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 2 (avskrift KJ):
Till Stadsfullmäktiges ordförande för år 1908 valdes enhälligt Öfversten m. m. Claes Sixten Lilliehöök, och till Stadsfullmäktiges vice ordförande för samma tid Konsul Magnus Radhe.
- 1908-01-18 **Trawlfiske med motorbåt** torde, enligt vad fiskeriintendent doktor Karl Andreas Andersson uppgivit, efter sillfiskesäsongens slut komma att tämligen allmänt upptagas i bohuslänska skärgården. Ett stort antal motorbåtsägare ha förklarat sig ha så gott som allt redo för att ta itu med detta slags fiske. (Lysekils-Kuriren 1908-01-18/KJ)
- 1908-01-19 På Lysekils Mekaniska Verkstad sluts ett nytt löneavtal mellan fackföreningen och företaget. Bland annat höjs minimilönerna för de som arbetat 4 år i yrket

från 32 öre till 34 öre per timme och för de som arbetat 7 år i yrket från 36 till 38 öre. (SKV, sid 19)

- 1908-01-21 Lagfart för Lysekils Mekaniska Verkstads AB på den av staden för 96.058:94 kronor jämte villkor inköpta fastigheten, tomterna n:r 2, 4 och 10 på Sanden, beviljas av rådhusrätten. (LP 1908-01-21/KJ) (Lysekils-Kuriren 1908-01-22/KJ)
- 1908-01-22 **Motorbåtar åt kustbevakningen.** Finansministern uttalar i den till riksdagen avlämnade statsverkspropositionen, att kustbevakningen bör utrustas med motorbåtar. I överensstämmelse härmed äskas medel till generaltullstyrelsens förfogande för nämnda ändamål. (Lysekils-Kuriren 1908-01-22/KJ)
- 1908-01-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 11 (avskrift KJ):
Distriktsveterinären Adolf Teodor Mattssons i Munkedal framställning om ett årligt anslag af 120 kronor för att han varje månadsmarknad anordnade mottagning här i staden (protokoll 1908, § 4) jämte Drätselkammarens yttrande föredrogs och beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag att bevilja Mattsson ett årligt anslag af 120 kronor att utgå från och med den månad, mottagningarna här i staden taga sin början, dock med villkor, att den ersättning, djurägare skall betala, utgår efter samma grunder, som äro gällande för Mattssons mottagningar i Bro, Tossene och Sörbygden, samt att mottagningen annonseras af Mattsson minst en gång i månaden på egen bekostnad.
- 1908-01-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 16 (avskrift KJ):
På förslag af Herr Borgmästaren beslöts tillsätta en kommitté af tre personer för att vidtaga anordningar för firande af 250-årsdagen sedan freden i Roskilde den 26 Februari 1658, då Bohuslän med flera landskap införlivades med Sverige. Till kommitterade valdes Herrar Borgmästaren, sammankallande, Bastholm och Radhe.
- 1908-01-29 **Fastighetsauktion** – Genom frivillig auktion i Landsvägsgatan [n:o] 3½ Lysekil den 29 dennes kl 1 e.m. försäljes en tomt om 15 ar vid isfria havsviken Ålevik, 10 minuters väg från Lysekil jämte å tomten uppfört boningshus av sten. Tomten anses lämplig för upplagsplats av eldfarlig olja, anläggning av fabrik eller uppförande av badhus. Lysekil den 10 januari 1908, e.a. Elias Sandell. (LP 1908-01-11/KJ)
- 1908-02-01 **Nytt avtal** underskrevs i går mellan härvarande Mekanisk Verkstad och Järn och Metallarbetareförening. Avtalet som gäller till den 1 januari 1910, innehåller en hel del intressanta detaljer, varför vi återkomma till ett mera omfattande omnämnande. (Lysekils-Kuriren 1908-02-01/KJ)
- 1908-02-.. I början av månaden inlämnar en holländsk firma konkursstämning mot Isländska kompaniet. (LP 1997-10-03)

- 1908-02-05 **En bättre lägenhet** om 3 eller 4 rum och kök önskas hyra nu genast eller 1 april. Ingenjör Gunnar Sandberg, Mekaniska Verkstaden, Lysekil. (Lysekils-Kuriren 1908-02-05/KJ)
- 1908-02-14 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 25 (avskrift KJ):
Genom Magistraten hade ankommit Konungens Befallningshafvandes i länet utslag den 24 december 1907, hvarigenom fastställts ordningsföreskrifter angående mjölkhandel samt för bageri- och konditoriyrkets utövande i Lysekil. Utslaget lades till handlingarna.
- 1908-02-14 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 29 (avskrift KJ):
Efter föredragning af Herr Ordförandens motion om stadens ingående som medlem i ett Svenskt Stadsförbund jämte förslag till stadgar för detsamma, beslöto Fullmäktige, att staden skall inträde som medlem i Förbundet.
- 1908-02-18 Hela Världen – Känner våra solida, kraftiga och driftsäkra motorer, vilka särskilt rekommenderas för fiske och fraktfart.
Uppskjut icke med beställning, ty just nu är lämpligaste tiden att beställa motorer för kommande fisken. Tusentals intyg.
Infordra förslag eller gör oss ett besök.
Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik, L. Laurin. (LP 1908-02-18/KJ) [Anm: Detta är eventuellt första gången som namnet **Lysekils Motorfabrik** kopplas ihop med **Lysekils Mekaniska Verkstads AB**?]
- 1908-02-.. För det nya skolhuset anses lämplig plats kunna ordnas på Blekebacken i närheten av fattighuset. Drätselkammaren har uppdragit åt stadsingenjören att inkomma med arealuppgift och en skiss över området. (LP 1908-02-22/KJ)
- 1908-02-25 För Trawlfisket – Kunna vi erbjuda en specialmotor, som genom sin enkla skötsel, stora styrka och säkra gång blivit mycket omtyckt av fiskare och vunnit stor spridning. Även anbefalla vi nykonstruerade, patenterade TRAWLVINSCHAR som outhärligt redskap för trawlfiske.
Begär offert från
Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-02-25/KJ)
- 1908-02-25 Herrar Fiskare – torde vid inköp av fotogenmotorer noga bemärka att endast ett gammalt, väl beprövat fabrikat, byggt på tillvaratagna mångåriga erfarenheter, ger full valuta för en dyrbar penning.
I tusende intyg omtalas vår motor såsom den bästa som finnes för fiske och fraktfart.
Dröj ej med beställning.
Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-02-25/KJ)

- 1908-02-26 Roskildefredens 250-årsminne firas i Stockholm. Freden firas även i en minnesgudstjänst i Christine kyrka i Göteborg, där predikan hålls av Fritz Lüscher och där Bohus Gille, Hallands Gille och flera andra gillen medverkar.
- 1908-02-27 Lysekils Motorfabriks – motorer äro på grund av sin solida konstruktion, stora kraftutveckling och absolut tillförlitliga gång, kända över hela världen. I tusentals intyg omtalas denna motor som den bästa och mest omtyckta motor som finnes för fiske och fraktfart. Infordra offert och förslag. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-02-27/KJ)
- 1908-02-27 AB Vestkustens Motorfabriks – upphalningslipar vid Fridhem rekommenderas för kutter-, jakt- och vadbåtsägare. Vålgjort arbete. Moderata priser. Tel 22. Telegramadress: Motorbolaget. (LP 1908-02-27/KJ)
- 1908-02-29 Tusentals motorer - äro av oss levererade. Härigenom hava vi satts i tillfälle att tillvarataga en mångfald intressen, vilket gjort vår motor till vad den nu är: världens bästa motor. Speciellt konstruerad för fiske och fraktfart. Begär förslag. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-02-29/KJ)
- 1908-02-.. I slutet av februari talas det om silltåg från Narvik till Tyskland. Riksdagsman Zetterstrand tar upp ämnet som en interpellation i riksdagens andra kammare. Zetterstrands fråga är - Har regeringen eller järnvägsstyrelsen vidtagit några åtgärder för underlättande av silltransporter från Bohuslän? Interpellationen bordläggs. (LP 1997-10-03)
- 1908-03-03 Det är en känd sak – att det av alla motorer icke finnes någon, som vunnit sådant förtroende bland fiskare och övriga förbrukare som Lysekilsmotorn. Denna motors enkla, tillförlitliga och oöverträffade konstruktion har givit honom ledningen. Välj endast det bästa. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-03/KJ)
- 1908-03-07 **Stenhuggare!** Gott berg finnes för gratisavverkning i och för gatureglering. Närmare meddelar Lysekils Mekaniska Verkstads AB. (Lysekils-Kuriren 1908-03-07/KJ) (LP 1908-03-07/KJ)
- 1908-03-07 Havets söner – känna sig alltid trygga, då deras farkost framdrives av en Lysekilsmotor. Denna garanterar fullkomlig säkerhet och driver fartyget, trots det hårdaste väder lugnt och tillförlitligt utan nämnvärd tillsyn till önskat mål. Därför har den blivit erkänd av alla, som använda den, och gjort sig ryktbar över världen. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-07/KJ)

- 1908-03-07 Matsservering – å Fridhem för omkring 30 man utbjudes härmed till kompetent person. Ansökan härom göres till kontoret den 12 dennes. AB Vestkustens Motorfabrik. (LP 1908-03-07/KJ)
- 1908-03-07 Folkdanser av Danslaget – förekomma på soarén i afton i Folkets Hus, jämte sång och musik. Se annonsen på första sidan. (LP 1908-03-07/KJ)
- 1908-03-07 Folkdansarnas soaré lockade till det närmaste fullt hus och bifallet var oförminskat sedan första gången Danslaget visade sig offentligen. Denna gång fingo de dela det riktiga bifallet med sångerskan Ida Axell, som dessutom förärades blombukett. (LP 1908-03-10/KJ)
- 1908-03-10 Uppmärksamhet – och erkännande tillvinna sig endast det, som visat sig vara gott och motsvarar allas förväntningar. För några år sedan voro våra motorer endast spridda i Bohuslän, nu känner hela världen dem. Driftsäkra, hållbara, pålitliga, lättskötta. Över femhundra motorer levererades 1907. Bästa fiske- och fraktmotorer. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-10/KJ)
- 1908-03-12 VI VETA – genom årslånga erfarenheter de krav, som ställas på en tillförlitlig, solid och kraftig motor. Därefter hava vi inrättat vår tillverkning och äro i tillfälle leverera en motor, som tillvaratager de högsta anspråk. Infordra offert och förslag. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-12/KJ)
- 1908-03-12 Bolinders till Bassholmen.
Bolinders Mekaniska Verkstad har i dagarna tecknat kontrakt om inköp av Bastholmens Mekaniska Verkstad. Det är meningen att dit förlägga en mindre arbetsstyrka huvudsakligen för verkställande av inmonteringar av motorer på fiskebåtar. (LP 1908-03-12/KJ)
Man har även samarbete med Lysekils Mekaniska Verkstad. Den mekaniska verkstaden och slipverksamheten på Bassholmen fortlever ända till 1955. (web)
- 1908-03-14 Oemotståndligt – vinna våra motorer framgång. De hava av den förbrukande allmänheten och särskilt av fiskare satts på hårda prov, efter vilka deras egenskaper spritt sig från man till man. Det goda namnet är fastslaget därigenom att över 90% av Västkustens motorer är Lysekilsmotorer. Världens bästa fiskemotor. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-14/KJ)
- 1908-03-14 **H. Winberg Kött-, Fläsk- & Charkuteriaffär** – Gamla Strandgatan – (mitt emot Segelmakare Lindboms affär) rekommenderas. (Lysekils-Kuriren 1908-03-14/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 38.]

- 1908-03-17 Stor förlust – blir det för varje år för alla fiskare, som icke använda Lysekilsmotorn. Genom denna vinnes terräng, säkerhet och styrka i arbetet i högre grad än med någon annan motor. Tillverkas endast av: Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-17/KJ)
- 1908-03-19 Bassholmens Mekaniska Verkstad har genom nu avslutat köp övertagits av Bolinders Mekaniska Verkstad i Stockholm, som kommer att där insätta motorer i fiske- och fraktbåtar, enligt annons i dagens nummer. (LP 1908-03-19/KJ)
- 1908-03-19 Brattska huset vid Kungsgatan skall genom drätselkammarens försorg flyttas till Blekebacken. Stadsfullmäktige har härtill anslagit förslagsvis 3.000 kronor av medel, som inflyta vid tomtens försäljning. (LP 1908-03-19/KJ) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 57 respektive Blekegatan 12.]
- 1908-03-21 Rationellt – kan ett nutida fiske bedrivas endast där en fullt tillförlitlig motor utgör drivkraften. Härigenom vinnes tid som är den viktigaste faktorn vid stort fiske. Våra motorer behålla försprånget och alla fiskare känna dem på grund av deras gedigna konstruktion, stora styrka och lätta manöverbarhet. Därför hava de spritts i tusentus. Infordra offert. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-21/KJ)
- 1908-03-21 Vid Vestkustens Motorfabrik ute vid Fridhems slip arbetas nu med livlig, för framtiden hoppningivande kraft och energi. Kort efter branden i november började arbetet med nybyggnader och nu står färdig en verkstadsbyggnad, praktiskt och tidsenligt byggd. Där arbetas sedan en veckas tid under högtryck på ingångna beställningar av fotogenmotorerna Volt, som är fabriken specialitet. Redan om en vecka komma motorer härifrån att utsläppas i marknaden. Denna verkstad kommer framdeles att användas som reparationsverkstad, när den stora fabriksbyggnaden blir i ordning. Nu på våren kommer arbetet med denna byggnad att taga sin början. Den skall bli färdig under sommaren. Den nya kontorsbyggnaden, ljus och rymlig, står nu redo att tagas i användning. Den gamla kontorsbyggnaden skall upptagas för matservering åt arbetarna, som sålunda få det ganska bekvämt. Verksamheten vid sliparna fortgår som förut och för närvarande ligga alla tre sliparna upptagna. En ny slip skall anläggas. Arbetsstyrkan uppgår för närvarande till ett femtiotal man och kommer så småningom att ökas. Direktör för Vestkustens Motorfabrik, som äger det hela, är som bekant skeppsredare Justinus Tobisson. Teknisk ledare är ingenjör Erik Schambertz. (LP 1908-03-21/KJ)
- 1908-03-24 Resultatet – blir rikt genom att i fiske och fraktfart använda våra motorer. Hela världen känner dem för sin stora hållbarhet, kraftutveckling och säkra gång.

Uppskjut icke med beställning för kommande fisken. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-24/KJ)

- 1908-03-26 Rikedom – uppnås i alla näringsgrenar endast genom användandet av fullt moderna redskap. Ett fiske fordrar numera en stark, lättskött och pålitlig motor. Den fiskemotor, som inom fackkretsar i in- och utlandet, tilldragit sig största uppmärksamheten och trots stor konkurrens behärskar hela Skandinavien levereras av: Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-26/KJ)
- 1908-03-28 Högsta erkännande – har våra motorer tilldelats av fiskare, lotsar och bevakningsmän varhelst de gått fram i Skandinavien. Solida, tillförlitliga, kraftiga. Infordra förslag. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-03-28/KJ)
- 1908-03-28 Bergsprängare – För bortsprängning och rödjning av en tomt till gjuteribyggnad bortlämnas arbetet på accord om anmälan genast göres hos AB Vestkustens Motorfabrik, Lysekil. (LP 1908-03-28/KJ)
- 1908-04-04 Stockholms Landstormsförening bildas. (Stockholms Landstormsförbund 1908-1918, sid 10-11) (Svensk Försvarsvilja, Del I, sid 165-166)
- 1908-04-.. Patent har hos den svenska patentmyndigheten sökts av ingenjör David Leonard Wassenius, Lysekil, å smörjpump för flera ledningar. (LP 1908-04-07/KJ)
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 44 (avskrift KJ):
Föredrogs en från Lysekils Järnvägskommitté ankommen framställning om vidtagande af åtgärder för erhållande af Kunglig Maj:ts tillstånd att få upplåna i och för teckning af aktier i en föreslagen järnväg Lysekil – Smedberg. Ärendet remitterade till Drätselkammaren för utredning.
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 45 (avskrift KJ):
Lysekils Järnvägskommittés framställning om ett anslag å 1.000 kronor för innevarande år remitterades till Drätselkammaren för yttrande.
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 46 (avskrift KJ):
Herr Nilssons motion rörande tilläggsanslag till samskolan (protokoll 1908, § 39) jämte Drätselkammarens tillstyrkande yttrande föredrogs.
Herr Bastholm yrkade att frågan måtte bordläggas.

Sedan Herr Bastholms yrkande om bordläggning afslagits, beslöto Fullmäktige, med bifall till motionen och med ändring af sitt beslut den 18 december 1907, § 159, att till föreskrifven löneförbättring å i elementarafdelningen

tjänstgörande lärarinnor under 1907 och 1908 bevilja skolan ett tilläggsunderstöd å 300 kronor för hvardela af nämnda år.
Mot detta beslut anförde herr Bastholm sin reservation.

- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 47 (avskrift KJ):
Hälsovårdsnämndens hemställan om löneförhöjning åt Barnmorskorna Eleonora Berntsson och Paulina Larsson (protokoll 1908, § 26) jämte Drätselkammarens tillstyrkande yttrande föredrogs; och beslöts i enlighet med Nämndens framställning att bevilja nämnda barnmorskor en årlig löneförhöjning af 100 kronor till hvardera att utgå från och med år 1908.
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 49 (avskrift KJ):
Drätselkammaren hade öfverlämnat en från Ludwigsbergs Mek. Verkstadsaktiebolag ankommen räkning å kronor 819:36 för reparation av en stadens ångspruta samt tillstyrkt räkningens betalande.
Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med Drätselkammarens förslag.
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 51 (avskrift KJ):
Föredrogs en från Herr Lars Alfred Carlsson genom Magistraten inkommen skrifvelse rörande anbud till staden att inköpa hans fastigheter å Slätteskår. Ärendet remitterades till Hamnstyrelsen, Järnvägskommittén och Drätselkammaren.
- 1908-04-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktiges protokoll, § 52 (avskrift KJ):
Drätselkammaren hade nu inkommit med handlingarna i remitterade ärendet rörande Lysekils Nya Badhusaktiebolags erbjudande till staden att inköpa lägenheten Lilla Bansvik (protokoll 1907, § 168) jämte eget yttrande i frågan, hvilket föredrogs.

Herr Radhe ansåg, att Badhusbolaget icke kunde godkänna Drätselkammarens tillägg till bolagets villkor i punkten 1 och afslaget å villkoret i punkten 3.

Herr Ordföranden, som tillstyrkte Drätselkammarens förslag, framhöll att om Badhusbolaget en gång flyttar dambassängen, komme strand- och vattenrätten därstädes att förlora sin egentliga betydelse för Badhusbolaget, hvaremot den för staden vore så mycket värdefullare i och för utvidgning af hamnen.

Herrar Anderson, Gunnerson och Nilsson yrkade bifall till Drätselkammarens förslag med undantag af frågan om stadens rätt att uppföra badhus å lägenheten. I denna punkt kunde staden mycket väl bifalla Badhusbolagets begäran.

Herrar Jonsson och Richter tillstyrkte Drätselkammarens förslag.

Herr Gustafsson ansåg, att staden borde förbehålla sig att få anlägga ett kallbadhus för arbetare i Bansvik.

Herr Radhe ansåg, att Badhusbolaget måste hålla på äganderätten till ifrågakomna strand och vatten, enär man eljest äfventyrade, att vattnet vid varmbadhuset förorenades.

Vid härefter fastställd proposition å bolagets framställning blef densamma af stadsfullmäktige afslagen.

Härefter fastslogs, att Stadsfullmäktige måtte erbjuda sig att af bolaget köpa lägenheten Lilla Bansvik på följande villkor:

- 1). att för undvikande af möjliga missförstånd och framtida tvister staden till förmån för bolaget afstår från strand- och vattenrätten vid Bolagets områden vid Rosviksbukten och i Kyrkviken, räknadt från stenpiren vid dambassängen till gränsen för utägorna i Kyrkviken, samt att staden medgifver bolaget rätt att inom detta område vidtaga de anordningar, bolaget för gott finner; dock med villkor att, därest den nuvarande dambassängen flyttas till annan plats, strand- och vattenrätten från stenpiren vid nämnda bassäng till berget vid professor Carl Curmans villa, med en längd af 65 meter, skall från och med nämnda dag utan vederlag tillfalla staden,
- 2). att bolaget tillerkännes full dispositionsrätt öfver de utfyllda områdens i Kyrkviksbukten, med undantag för de angränsande delarna af Stora Badhusgatan, Kyrkviks västra Strandgata och Kyrkviks norra Strandgata, hvilken sistnämnda skall utläggas till en bredd af 35 fot i och för en möjlig behöflig trottoar;
- 3). att å lägenheten Lilla Bansvik ej får uppföras någon badinrättning så länge bolaget eller dess rättsinnehafvare utöfva badverksamhet;
- 4). att staden till bolaget erlägger en kontant köpesumma af femtontusen (15.000) kronor;
- 5). att bolaget för gängse pris får inlösa det område som afsöndras från turisthotellets tomt, då Rorgångaren Anderssons arrendekontrakt upphör;
- 6). att staden godkänner det aftal, hvarigenom bolaget till Granitaktiebolaget C. A. Kullgrens Enka för stenuplag upplåtit ett inhägnadt och mot Herr Carl Olssons utmarkslott beläget, mindre område af lägenheten lilla Bansvik eventuellt till och med 1921;
- 7). att bolaget medgifver staden rättighet att för all framtid för kör- och gångtrafik fritt begagna väg äfver bolagets område längs berget i väster från Rosviksgatan och fram till Kyrkviksbergsgatans och Stora Badhusgatan begynnelsepunkter samt att på samma villkor i nämnda gata eller väg nedlägga vatten- och kloakledningar;

8). att bolaget medgifver staden kostnadsfri rättighet att underhålla, reparera och på dess nuvarande plats omlägga den kloakledning som är nedlagd mellan bolagets båda strandhotell, samt att vid behof draga en kloakledning från stora Badhusgatan öfver bolagets mark mellan strandhotellet N:r 1 och berget id den s. k. Karlavägen till sjön.

Detta förslag blef af Stadsfullmäktige antaget.

Herr Radhe reserverade sig mot Stadsfullmäktiges afslag å bolagets erbjudande och beslut i punkt 1 här ofvan.

Utdrag af detta protokoll skulle delgifvas Lysekils Nya Badhusaktiebolag.

- 1908-04-09 Begagnade motorer – Ett mindre antal begagnade motorer om 8 á 10 hästkrafter, vilka tagits i utbyte mot större, samt ett flertal av annat fabrikat säljes till mycket billiga priser. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekil. (LP 1908-04-09/KJ)
- 1908-04-09 Galeaser, jakter och vadbåtar – begagnade, med eller utan motor, alla i gott stånd säljes billigt. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-04-09/KJ)
- 1908-04-11 Lägenhet om 2 rum och kök i stenhuset n:o 65 Gamla Strandgatan uthyres till barnlös familj, eventuellt syatelj. Lägenheten kan även delas. A. & R. Christensson. (LP 1908-04-11/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 7B.]
- 1908-04-17 De kraftiga Lysekilsmotorerna. Haneströms fabrikers älvbåt AVENA, lastande 150 ton, vilken erhållit en 35 hkr motor av Lysekils Mekaniska Verkstads tillverkning, gör provtur mellan Lysekil och Lilla Edet. Det tunga fartyget uppnår över 7 knops fart. Motorn fungerar utmärkt, telegraferas till oss. (LP 1908-04-18/KJ)
- 1908-04-25 Anbud - Flyttning av huset n:o 48 Kungsgatan utbjudes härmed på entreprenad. Ritning å huset med arbetsdevis finnes å Drätselkammarens lokal. Huset med därtill hörande uthus, som skall uppföras å därtill upplåten tomt å Blekebacken, skall vara till avsyning färdig den nästa 1 September. Hugade spekulanter behagar ingiva förseglade anbud försedda med ”Anbud å flyttning av huset n:o 48 Kungsgatan” till Drätselkammarens ordförande för den 8 nästa Maj. Sistnämnde dag kl 6 e.m. kommer anbudan att öppnas inför Drätselkammaren. Lysekil den 25 april 1908, Drätselkammaren. (LP 1908-04-30/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 57.]

- 1908-04-30 **BÅTMOTORER!** AB Vestkustens Motorfabrik – Lysekil – levererar fotogenmotorer av ny förbättrad konstruktion från 2 till 60 effektiva hästkrafter, 1 till 2 cylindriga. Jämn och säker gång. Ytterst enkla och lättskötta. Centralsmörjning till alla lager. Inga packningar som går sönder. Propeller med vridbara blad, lätt omställbara. Propellerkoppling absolut säker. AB Vestkustens Motorfabrik, Lysekil. Rikstel 22 & 127. Telegramadress: Motorbolaget. (LP 1908-04-30/KJ)
- 1908-05-05 Möbler – Omstoppning och renovering av möbler mm utföres förstklassiskt och billigt. Hämtning efter tillsägelse. Karl Gerhard Hörman, Gamla Strandgatan [n:o] 7. (LP 1908-05-05/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 62.]
- 1908-05-08 Brattska huset vid Kungsgatan [n:o 48] skall flyttas till Blekebacken [n:o 15] av byggmästare Oskar Wallén, vars anbud på 2.600 kronor antagits av drätselkammaren. (LP 1908-05-12/KJ) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 57 respektive Blekegatan 12.]
- 1908-05-09 Patent har beviljats ingenjör Erik Schambertz för AB Vestkustens Motorfabrik, Lysekil, på propeller med vridbara blad. (LP 1908-05-09/KJ)
- 1908-05-09 **Motorn i tullverkets tjänst** - För att göra tullbevakningen ännu mera effektiv har man vid flera stationer utmed kusten såsom Vrångö, Känsö, Långedrag, Ledskär och Strömstad utbytt de jaktriggade segelbåtarna, som hittills allmänt använts för bevakningen, mot motorbåtar. I huvudsak har man därvid använt en av ingenjör Liljegren konstruerad båttyp av 28 fots längd och 8 fots bredd med omkring 3 fots djupgående. (LP 1908-05-09/KJ)
- 1908-05-11 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 56 (avskrift KJ):
Herr Ordföranden meddelade, att sedan Styrelsen för Lysekils vatten- och Kloakledningar beslutat föreslå Stadsfullmäktige att uppdraga åt Drätselkammaren att uppgöra kontrakt med Svenska Diamantbergborrnings Aktiebolaget om borrning af en eller två brunnar här i staden, hade Herr Ordföranden remitterat ärendet, som fordrade skyndsam behandling, till Drätselkammaren för yttrande.
- Vattenstyrelsens förslag jämte tillhörande handlingar äfvensom Drätselkammarens yttrande upplästes.
- Drätselkammaren hade föeslagit, att Fullmäktige måtte förklara sig villiga att betala Aktiebolaget ett belopp af 4.000 kronor i ett för allt, däruti inbegripet alla extra kostnader för pumpning, frakter, resor, dagtraktamenten och logi, för ett borrhål, som lämnar minst 3.000 litet sött vatten i timman. Men skulle bolaget ej lyckas uppnå detta resultat, hade bolaget icke rättighet till någon som helst ersättning för sitt arbete eller sina kostnader.

Under den diskussion som härefter uppstod, föreslog Herr Radhe att fullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att med Aktiebolaget träffa aftal om borring af en brunn till 80 meters djup samt för ändamålet ställa ett belopp af 4.000 kr. till Drätselkammarens förfogande.

Sedan Fullmäktige afslagit Vattenstyrelsens förslag begärdes votering, som verkställdes efter följande godkända voteringsproposition, som efter följande godkända voteringsproposition:

Den, som biträder Drätselkammarens förslag, röstar ja.

Den, det icke gör, röstar nej.

Vinner ja, har Drätselkammarens förslag bifallits.

Vid upprop röstade Herrar Lindbom, Backman, Anderson, Luckey, Jonson, Mattsson, Hernström, Hansson, Lindman, Löfving och Ordföranden ja;

men Herrar Radhe, Carlsson, Gunnerson, Settergren, Richter, Vallin, Gustafsson, Kihlberg och Laurin nej.

Med 11 ja mot 9 nej hade alltså Stadsfullmäktige beslutat i enlighet med Drätselkammarens förslag och uppdrogs år Kammaren att uppgöra aftal med Aktiebolaget.

Herr Nilsson, som vid afgörandet af denna fråga var utgången i sjukbesök, och Herr Bastholm röstade ej.

- 1908-05-11 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 63 (avskrift KJ):
Järnvägskommittén hemställan om ett anslag af 1.000 kronor för innevarande år (protokoll 08, § 45) jämte Drätselkammarens tillstyrkande yttrande föredrogs; och beslöts i enlighet med framställningen.
- 1908-05-16 I Göteborgs domkyrka vigdes ... verkmästaren vid Lysekils Mekaniska Verkstad Adolf Forsström och fröken Elsa Hörman, dotter till lotsförman Fritz Hörman och hans maka, född Lycke. (LP 1908-05-16/KJ)
- 1908-05-.. Härmed tillkännagives - att jag överlämnat min affär till min son Hjalmar Carlsson och beder få tacka ärade kunder för det förtroende, som kommit min firma till del, Lysekil i maj 1908, Lars Alfred Carlsson.
Hänvisande till ovanstående - anhåller jag härmed vördsamt att ärade kunder fortfarande måtte lämna affären samma förtroende som förut, Lysekil i maj 1908, Hjalmar Carlsson. (LP 1908-05-19/KJ)
- 1908-05-.. Rinckenäs tillhör Lysekils stad.

I målet angående äganderätten till lägenheten Rinckenäs mellan staden och fideikommissarie Fredrik Bundsen i Källviken dömdes som man minnes rådhusrätten den 25 mars 1907 att Rinckenäs tillhör staden.

Göta Hovrätt har nu enhälligt fastställt rådhusrättens utslag och förpliktigt herr Bundsen att avträda Rinckenäs den 14 mars 1909. (LP 1908-05-19/KJ)

- 1908-05-19 Efter många och långa undersökningar beviljar Kunglig Maj:t koncession på en järnväg Lysekil-Smedberg. Kostnaderna beräknas till 2,4 miljoner kronor, varav de berörda kommunerna tecknar 590.000 kronor och landstinget 250.000 kronor. Hos Kunglig Maj:t hemställes nu om statsbidrag i form av aktieteckning eller anslag med 360.000 kronor och ett statslån på resterande 1,2 miljoner kronor. (Minnesbladet 1938, sid 4)
- 1908-05-27 **Förgiftningsfall i Lysekil.** StockholmsTidningen berättar i sitt fredagshummer att en arbetarefamilj här i Lysekil insjuknat och att man misstänkte att metallisk förgiftning förelåg. Yngsta barnet, en två års gosse, hade avlidit och de övriga medlemmarna i familjen varit svårt sjuka. Emellertid tycks det ha varit som om det hela blott varit ett rykte som uppkommit därigenom att familjen ifråga – stenhuggare Jakobsson i Ålevik – fingo diarré, varvid den lille gosse avled i lunginflammation. För att få klarhet i denna historien har gossens lik obducerats och saken hänskjutits till medicinalstyrelsen. (Lysekils-Kuriren 1908-05-27/KJ)
- 1908-05-30 **Motorindustrin** härstädes har under den senaste tiden vunnit ett starkt uppsving. Man ämnar nu få avsättning för dessa industriprodukter i Storbritannien – i Norge ha de länge haft stor avsättning. Vid fiskeriutställningen i Trondheim kommer att härifrån att uppvisas en större jakt samt en rundgattad vadbåt med motorer om 25 och 35 hkr. (Lysekils-Kuriren 1908-05-30/KJ)
- 1908-06-02 AB Vestkustens Motorfabrik hade i tisdags anordnat en provtur med en av kapten Henrik Hansson i Gravarne beställd motorbåt, försedd med en 16 hkr motor. Några intresserade voro inbjudna på färden. Motorn visade sig arbeta synnerligen jämt och säkert och framdrev båten i omkring 8 knops fart. Vad som särskilt uppmärksammades var den praktiska och trevliga tillslagnings-anordningen för propellern samt omställningen av propellerbladen. Fabriken har nu genom sin lyckade start förskaffat sig många beställningar för sommaren. (LP 1908-06-04/KJ)
- 1908-06-.. Vid Skandinaviska Fiskeriutställningen i Trondheim märkes bland motorutställare Laurin i Lysekil, Bolinder & Egnell från Stockholm, Motorfabriken i Höör, Falkenbergs Mekaniska Verkstad och dessutom en hel rad mindre fabrikanter. Bolinder sänder en större motorbåt med alla fisket tillhörande redskap och Laurin sänder två motorbåtar med snörpvad. Med

- dessa fartyg kommer att företas en del fiskeriförsök ute på fjorden. (LP 1908-06-11/KJ)
- 1908-06-16 Obefogad angivelse – Direktör Laurin vid Lysekils Mekaniska Verkstad hade för den tid bolaget ägde Bassholmens Mekaniska Verkstad instämt till polisdomstolen i Göteborg med yrkande om ansvar för det han underlåtit att hos vederbörande anmäla att han upphört använda minderåriga i arbetet vid sagda verkstad.
Svaranden genmälde härtill, då målet i tisdags var före, att någon sådan anmälan icke gjorts och icke kunde göras enär aldrig några minderåriga arbetare där använts. Då svaranden ansåg anmälan obefogad så begärde han att av den det vederbör bli tillerkänd 50 kronor i ersättning för inställelsebesväret i målet.
För inforrande av vederbörligt bevis i saken uppsköts målet. (LP 1908-06-18/KJ)
- 1908-06-17 **Militär och lumplenalpiser till Lysekil?** <fotograferas>. (Lysekils-Kuriren 1908-06-17/KJ)
- 1908-06-17 Till hälften bränd blev igår en arbetare Åman under arbete i mekaniska verkstaden. En spritlampa exploderade och elden fattade i Åmans kläder. När elden släckts och kläderna drogos av honom följde skinnet delvis med. Han var bränd utefter hela sidan. (LP 1908-06-18/KJ)
- 1908-06-20 **Makrillfiskare!** Fem man erhålla genast anställning för makrillfiske å kuttern JOHN FREDRIK om anmälan genast göres hos A. & J. Tobisson, Lysekil. (Lysekils-Kuriren 1908-06-20/KJ)
- 1908-06-22 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 70 (avskrift KJ):
Kunglig Maj:ts nådiga beslut den 27 Mars 1908, angående grunderna för deltagande i kostnaderna för nybyggande m. m. beträffande provinsialläkarbostället i Håby distrikt, genom hvilket beslut Lysekils stad blifvit befriad från deltagande i dylika kostnader, föredrogs och skulle läggas till Stadsfullmäktiges öfriga handlingar.
- 1908-06-22 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 71 (avskrift KJ):
Med anledning af Svenska stadsförbundets konstituerande kommittés inbjudan till Lysekild stad att låta genom ett ombud representera sig vid förbundets konstituerande möte i Stockholm den 11 nästkommande September, beslöto Stadsfullmäktige att till sagda möte sända ett ombud och utsågs härtill Fullmäktiges Ordförande med vice Ordföranden såsom suppleant.
- 1908-06-22 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 77 (avskrift KJ):
Sedan af Hamnstyrelsen, Järnvägskommittén och Drätselkammaren begärda yttranden angående Sjökapten Lars Alfred Carlssons framställning om inköp

för stadens räkning af den honom tillhöriga egendomen Slätteskär inkommit, företogs detta ärende åbyo till behandling.

En från Herr Carlsson ankommen ytterligare skrifvelse i ärendet samt förutnämnda myndigheters yttranden föredrogos, och voro desamma af följande lydelse:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Lysekil.
Ett tillägg etc. --- **Bilaga § 77 a.**

Utdrag av protokollet hållet vid Hamnstyrelsens i Lysekil sammanträde den 5 Maj 1908.

§ 17.

Kapten Lars Alfred Carlssons etc.--- **Bilaga § 77 b.**

Utdrag af protokoll, hållet hos Järnvägskommittén i Lysekil å rådhuset den 18 maj 1908.

Närvarande: Herrar --- **Bilaga § 77 c.**

Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 11 juni 1908.

§ 131.

Föredrogs etc. --- **Bilaga § 77 d.**

Det uppstod härpå en liflig diskussion, hvarunder flere talare framhöllo, att frågan icke blifvit tillräckligt utredd.

På förslag af Herr Gunnerson beslöto Fullmäktige härefter remittera ärendet för ytterligare utedning till en kommitté af fem personer, hvartill utsågos Drätselkammarens Ordförande, Hamnstyrelsens Ordförande, Järnvägskommitténs vice Ordförande, stadsingenjören Jakob Teodor Calander och Herr Gunnerson. Järnvägskommitténs vice Ordförande ägde att sammankalla kommittén. (PK, 1908) [Anm: se Bilaga § 77A, § 77B, § 77C och § 77D här nedan.]

Bilaga till **Protokoll 7, § 77 A.**

Till

Herrar Stadsfullmäktige i Lysekil.

Ett tillägg till den af undertecknad ingifna motionen den 8 April detta år rörande, att för stadens räkning inköpa mina fastigheter Slätteskär jämte tomterna 159-160 vid Landsvägs- och Slätteskärs gatan.

I händelse nämnda fastigheter inköpas af staden för någotdera af de af mig stipulerade prisen, och därmed förenade villkoren, och nämnda fastigheter,

tagas i anspråk för den blifvande järnvägen och kajanläggningar m. m. inom loppet af 5 år från den dag staden afslutat köpet, så förbinder jag mig att teckna aktier i banan Lysekil – Smedberg för tjugofemtusen kronor (kronor 25.000) i den händelse privatteckning skulle förekomma för företagens realiserande.

Lysekil den 18 April 1908.

L. A. CARLSSON.

Bilaga till Protokoll N:r 7, § 77 B.

Utdrag af protokoll hållet vid Hamnstyrelsens i Lysekil sammanträde den 5 Maj 1908.

§ 17.

Kapten Lars Alfred Carlsson från Stadsfullmäktige för yttrande remitterade motion att staden inköper hans fastigheter å Slätteskär föredrogs och hade Kapten Carlsson till Herr Ordföranden inlämnat en skrifvelse, hvori han förbinder sig, att om nämnda fastigheter tagas i anspråk för en blivande järnväg och kajanläggning m. m. inom loppet af fem år, från den dag staden afslutar köpet, teckna aktier i banan Lysekil – Smedberg för Tjugofemtusen (25.000) kronor för den händelse privatteckning skulle förekomma för förslagens realiserande.

Med öfverlämnande af handlingarna till Järnvägskommittén beslöt Hamnstyrelsen afgifva följande yttrande:

Att vattenrätten vid Slätteskär är af största betydelse för hamnen och för af Major Helleberg upprättade förslaget till fortsatt kajbyggnad från Rosvik till Lyse gräns och om en järnväg skulle framdragas genom Slätteskär blir platsen af ännu större betydelse för staden och hamnen, hvadan Hamnstyrelsen i så fall för sin del tillstyrker köpet till pris och villkor som Drätselkammaren kan komma att med säljaren uppgöra.

Herr Olsson hade mot beslutet en afvikande mening och ansåg att så länge järnvägsfrågan icke är löst och intet är bestämdt huruvida Lysekil får järnväg ej heller hvar densamma skall framdragas och hvar en blifvande station kan komma att förläggas, hvarför han för närvarande yrkade afslag å ansökningen.

Som ofvan
IWAR JOHANSSON.

Från det justerade protokollet rätt udraget: betygas
IWAR JOHANSSON.

Bilaga till **Protokoll N:r 7, § 77 C.**

Utdrag af protokollet, hållet hos Järnvägskommittén i Lysekil å rådhuset den 18 Maj 1908.

Närvarande: Herrar Lysell, Olsson, Nilsson, Jakob Teodor Calander och undertecknad.

§ 1. Under sistlidne April månad behandlade Stadsfullmäktige en framställning från Sjökaptenen Lars Alfred Carlsson om inköp för stadens räkning af den honom tillhöriga egendomen Slätteskär.

Då såsom skäl för detta inköp anförts, bland annat, att egendomen behöfde tagas i anspråk för den blifvande järnvägen Lysekil – Smedberg, hade Stadsfullmäktige remitterat ärendet till Järnvägskommittén för yttrande.

Uti detta ärende beslöt Järnvägskommittén meddela följande

Yttrande.

”Vid frågans bedömande torde man först och främst böra undersöka, huruvida staden kan hafva utsikt att afyttra Slätteskärs egendom till det blifvande järnvägsbolaget. Härvid måste man finna, att detta bolag icke kan inlösa Slätteskär för det af Kapten Carlsson fordrade priset. I de af kommittén uppgjorda beräkningarna öfver kostnaden för ifrågavarande järnvägsanläggning upptages ett belopp af 125.000 kronor för lösen af jord med mera för stationen i Lysekil. Detta belopp, som synes vara för ändamålet tillräckligt, därest stationsområdet förlägges å mindre dyrbar mark, skulle ensamt genom inlösen af Slätteskär öfverskridas med 75.000 kronor. Härtill kommer att Slätteskär icke på långt när förslår till stationsområde och att järnvägsbolaget således skulle få vidkännas ytterligare betydande kostnader för inköp för stationsområde erforderlig mark.

Ett inköp af Slätteskär är än vidare förenadt med risk därigenom att staden för detta ändamål måste öka sina skulder med ytterligare 200.000 kronor, hvilket kan vålla svårigheter ifråga om erhållande af Kunglig Maj:ts tillstånd att upptaga det af stadsfullmäktige redan beslutade järnvägslånet å 500.000 kronor.

Slutligen får Järnvägskommittén erinra om att det ännu är ganska tvifvelaktigt, huruvida den föreslagna järnvägen kan från det allmännas sida erhålla sådant understöd att den kan realiseras under de närmaste åren, och att det, under

sådana förhållanden, otvifvelaktigt måste anses synnerligen vågsamt att redan nu ådraga staden en så stor utgift för järnvägen som den ifrågavarande.

På grund häraf får Järnvägskommittén afstyrka bifall till den af Carlsson gjorda framställningen.”

Från detta beslut, som innefattade Herrar Lysells, Olssons, Calanders och Sundbergs sammanstämmade mening, var Doktor Axel Nilsson skiljaktig samt yttrande:

”Jag har visserligen samma uppfattning som öfriga ledamöter i Järnvägskommittén att hela Slätteskärsområdet icke torde behöfva tagas i anspråk för en blifvande järnväg, men enär järnvägen med sannolikhet behöfver en större del af området i fråga samt försäljningsvillkoren för den i öfrigt värdefulla tomten synes mig för staden felakriga, anser jag mig böra tillstyrka att Herrar Stadsfullmäktige inleda underhandling med Kapten Carlsson om köp af Slätteskär.”

Som ofvan
AXEL SUNDBERG.

Justeradt:
AXEL NILSSON,
AUGUST LYSELL.

Rätt utdraget; betygar
AXEL SUNDBERG.

Bilaga till **Protokoll N:o 7 § 77 D.**

Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 11 juni 1908.

§ 131.

Föredrogs en från Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterad framställning från Sjökapten Lars Alfred Carlsson om inköp för stadens räkning af den honom tillhöriga egendomen Slätteskär med härvid fogade yttranden dels från Hamnstyrelsen, som tillstyrkt köpet till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde komma att med säljaren uppgöra, och dels från Järnvägskommittén, som afstyrkt Carlssons framställning.

Efter en stunds diskussion beslöt Drätselkammaren, med hänseende till stadens ekonomi samt risken för staden af att för ifrågavarande ändamål ytterligare öka sin skuldbörda, hvarigenom svårigheter kunde vållas ifråga om erhållande af Kungl. Maj:ts tillstånd att upptaga det af stadsfullmäktige redan beslutade järnvägslånet – hvilka skäl jämväl järnvägskommittén anfört för sitt

afstyrkande – att för sin del afstyrka bifall till Carlssons framställning, så mycket mera som det ifrågasatta köpet, om det komme till stånd, icke, så länge järnvägsfrågan ej vore löst, kunde betraktas annat än såsom en spekulationsaffär från stadens sida.

Från detta Drätselkammarens beslut, som fattades i enlighet med öfriga ledamöters samstämmade mening, var Herr Lindman skiljaktig, i det han, som ansåge enbart vattenrätten vid den ifrågavarande egendomen vara värd 50.000 kronor, yrkade, att Kammaren borde tillstyrka Stadsfullmäktige att inleda underhandlingar med Kapten Carlsson om köpet af Slätteskär.

Som ofvan
JOSEF CENTERWALL.

Från det justerade protokollet; betygas
JOSEF CENTERWALL.

- 1908-06-27 **Hur är det med skyddsanordningarna på Mekaniska Verkstaden?**
I tisdags sprang en smärgelskiva sönder i verkstaden, lyckligtvis utan att skada någon arbetare. Det har förut, efter vad som för oss blivit upplyst, hos befälet varit påpekat bristfälligheten av skyddsanordningar, men det har icke hörsammats och nu kommer detta tillbud till olycka varest turen räddade ett människoliv. Vi nöja oss för dagen med att påpeka detta i hopp om att man där nere ställer sig yrkesinspektionens föreskrifter till efterrättelse och icke onödigt utsätter arbetarna för livsfara. (Lysekils-Kuriren 1908-06-27/KJ)
- 1908-06-27 **Kullsegling** I går eftermiddag vid halv 6-tiden kullseglade en båt å Gullmarsfjorden, mellan Fiskebäckskil och staden, i vilken befunna sig två gjutare från härvarande Mekanisk Verkstad. Gjutarna räddades av i en närheten varande badgästbåt. En kastby var orsaken till båtens kantring. (Lysekils-Kuriren 1908-06-27/KJ)
- 1908-06-30 Förslag till taxering [i Lysekil, kronor]:: (LP 1908-06-30/KJ)
Slätteskär:
Kapten Lars Alfred Carlsson 4.273
Bokh. Hjalmar Carlsson 2.200
- 1908-07-02 Göteborgs Landstormsförening bildas på restaurant Phoenix i Göteborg. (Dunér, Sveriges Landstorm, sid 259) (Dunér, Sveriges Landstorm, DFO, sid 100) (Svensk Försvarsvilja, Del I, sid 167-168)
- 1908-07-08 **Stor sommarfest** avhåller Lysekils Arbetarekommun söndagen den 12 juli kl halv 3 e.m. å Rinckenäs. Talare bliva: amanuens V. Björk från Lund, vilken talar över ämnet: ”Klasslagstiftningen mot arbetarna” och Algot Törnqvist som talar om ”Överklassens fosterlandskärlek” eller ”Patentpatriotismen satt i

system”. Sång av Solbergiska Kvartetten, Musik av Munkedals musikkår, Nationaldanser. Läskedrycker tillhandahålles. I händelse av regn avhålls festen i Folkets Hus. Massanslutning till denna fest väntas! Kommitterade. (Lysekils-Kuriren 1908-07-08/KJ)

1908-07-11 **Pass på Lysekilare!** I morgon skall Svenska Kinematografbolaget fotografera Lysekil för Föreningen Folkets Hus Kinematografs räkning. Det är därför viktigt att hela stan kommer på benen för så vitt att Lysekil skall försvara sin plats på kinematografernas filmer. Regattan, turisthotellet, verkstaden och det stora folkmötet i Rinkenäs kommer att tagas. Gå ut unga och gamla! (Lysekils-Kuriren 1908-07-11/KJ)

1908-07-11 På AB Vestkustens Motorfabrik i Fridhem arbetas med all kraft. Fiskekuttrar som skola ut på makrillfiske, upptagas på slip flera stycken dagligen. För närvarande insätts två stycken av fabriken motorer i fiskefartyg. Verkstadsbyggnaden tillbygges dubbelt så stor och bakom denna resa sig murarna till gjuteribygnad. Hittills har fabriken måst låta gjuta på andra platser, men som omsättningen av motorer blir allt större är det till fördel nödvändigt att eget gjuteri bygges. Det har visat sig att de nuvarande tre sliparna ej kunna hinna med alla fartygsupptagningar utan en ny slip med fem vagnar är under anläggning. Då denna slip blir färdig kunna tolv fartyg på en gång stå uppe – en mycket stor fördel sålunda för skärgården, ty den som vill och behöver kan få utfört sitt arbete genast. Tid är pengar. Tillräckligt område för anläggning av båtvarv för nybyggnad finnes och Bolaget ämnar just anlägga sådant jämte sågverk. (LP 1908-07-11/KJ)

1908-07-15 **Arbetarekommunens sommarfest** <fotograferas> Därpå uppträdde socialdemokratiska ungdomsklubbens danslag och dansade några av våra mest bekanta nationaldanser. (Lysekils-Kuriren 1908-07-15/KJ)

1908-07-15 Ny jakt med nykonstruerad motor – I går företogs en lyckad provtur med en nybyggd jakt, ALDEBARAN, ägare kapten Carl Carlsson, Smögen. Jakten, vars längd är 50 fot, har erhållit en 25 hkr tvåcylindrig motor av Lysekils Mekaniska Verkstads välkända tillverkning.

Under provturen, varvid 8 knops fart uppnåddes, arbetade motorn synnerligen jämt och väl samt betydligt tystare än dem, vilka vi dagligen höra. Motorn är av ny konstruktion. Så t.ex. är dess cylindrar hopgjutna, vadan maskinen i förhållande till sin styrka upptager ringa plats. Regulatorn är under gång förställbar, ej blott för hastighet och kraft, utan även så att insprutningstiden kan förändras. Detta är av stor betydelse för fiskebåtar, när motorn då ofta måste arbeta med ringa eller ingen belastning. Motorn är även försedd med långsamgående kylvattenpump samt länsypump. Av denna typ har verkstaden redan erhållit ett tiotal beställningar.

Sedan ALDEBARAN riggats kommer hon att avgå till Trondheim, där hon helt visst genom det gedigna arbetet kommer att göra heder till verkstaden. (LP 1908-07-16/KJ)

1908-07-16 **Lysekilsmotorerna** – Från våra kunder har vi emottagit nedanstående beaktansvärda omdömen:
Solida
Ekonomiska
Driftsäkra
Stort kraftöverskott
Ringa tillsyn
Varaktiga
Lätt manöverbara
Jämn och stadig gång
Fullkomligt pålitliga
Tekniskt väl beräknade
Oumbärliga under fiske
Kräva litet utrymme
Ööverträffade
Nutidens tillförlitligaste
De bästa för fiske- och fraktfartyg
Ouppnådda i låg fotogenförbrukning
Intyg, katalog och kostnadsförslag på begäran.
Tillverkas endast av
Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-07-16/KJ)

1908-07-16 **Fastighetsauktion i Lysekil** – Genom frivillig auktion som förrättas i gamla Mollénska gården i Lysekil, tisdagen den 28 dennes kl 12 på dagen, låta avlidne konsul J.G. Molléns arvingar till den högstbjudande försälja, dels inägorna till [7/130] delar av Lysekils jord bestående av den så kallade Mollénska trädgården, dels huset n:o 85 Gamla Strandgatan i 2:ne våningar om 14 rum och 2 kök och dels huset n:o 1 Kungsgatan innehållande handelsbod, 6 rum, 2 kök samt källare. Båda husen belägna på arrenderade tomter äro i gott skick och få av köpare tillträdas 1:sta nästa Oktober. Betalningsvillkoren som kunna bliva rymliga tillkännagives före utropet.
Lyse den 11 juli 1908, Lars Ödman. (LP 1908-07-16/KJ) [Anm: Dagens adresser är Kungsgatan 10A respektive Kungsgatan 10B.]

1908-07-18 **Sjöman** – kompetent att på egen hand segla efter sjökort, helst med kännedom om motorskötsel, erhåller genast förmånlig anställning för resa på Sveriges västkust och Östersjön. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekil. (LP 1908-07-18/KJ)

1908-07-19 **Överenskommelse träffad** – Lockoutbeslutet upphävt. Stockholm söndag morgon.

Förlikningskommissionens medlingsförslag har efter långvariga underhandlingar av alla parter godkänts vid 3-tiden på söndag morgon. Av de ingångna svaren voro en del villkorliga, varför långvariga debatter höllos innan enighet kunde uppnås.

Arbetet skall omedelbart upptagas.

Lockoutbeslutet inhiberas.

Om måndag sammanträda parternas ombud inför förlikningskommissionens ordförande för att underskriva överenskommelsen.

Stora folkmassor voro ännu på morgonen i rörelse. Resultatet hälsades med kraftiga hurrarop. (LP 1908-07-19/KJ)

- 1908-07-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 88 (avskrift KJ):
Med anledning af förslag af Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte utse två eller tre personer att vid den till morgondagen utlysta auktionen å Johan Gabriel Molléns arfvingars inägolott här i staden bevaka stadens intressen, beslöto Fullmäktige att härtill utse Herrar Konsuln M. Radhe, Kamreraren J. A. Andersson och Handl. B. P. Jonsson, hvilka ägde att å auktionen ifråga representera staden och därvid handla efter bästa förmåga.
Denna § förklarades genast justerad.
- 1908-07-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 89 (avskrift KJ):
Järnvägskommittén hade med åberopande af därvid fogade protokoll från dels diskussionsmötet angående Inlandsbanan härstädes den 17 nästlidne Juli och dels Järnvägskommitténs sammanträde dagen därpå inkommit med en skrivelse, hvaruti kommittén hemställde, att Fullmäktige, jämlikt ett äfvenledes bifogadt, af Ingenjören Erik Winell upprättadt förslag till kontrakt emellan staden och honom angående undersökning och utredning rörande Inlandsbanans sträckning samt uppgörande dels af plan för inledande hit till staden af Lysekil – Smedbergs järnväg och anordnande af station härstädes, dels af en plan för södra hamnens anordnande samt för järnvägens förbindande med hamnen, måtte besluta, att för i kontraktet omnämnda ändamål anslå ett belopp af 21.000 kronor, hvaraf 2.000 kronor skulle betalas omedelbart, 2.000 kronor den 1 nästa Okttober, 2.000 kronor den 1 nästa December och återstoden först, sedan beslut om Inlandsbanans dragande till Smedberg.

Efter föredragning af samtliga berörda handlingar och sedan Herr Nilsson på det lifligaste förordat bifall till Järnvägskommitténs förslag, beslöts att, med framhållande af önskvärdheten af ett snabbt afgörande, remittera ärendet till Drätselkammaren för inhämtande af dess yttrande däröfver. (PK, 1908) [Anm/PK: Planerna på en järnvägsförbindelse Lysekil – Inlandsbanan kommer aldrig till stånd.]
- 1908-07-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 90 (avskrift KJ):
Hälsovårdsnämnden hade hemställt om höjning af sjuksköterskans årliga lön fr. o. m. denna månad från 500 till 600 kronor, under åberopande såsom skäl

härför, att lönerna i allmänhet betydligt ökats, sedan hennes lön fastställts till 500 kronor.

Sedan yrkande framstälts å ena sidan om bifall till denna hemställan, å andra sidan om ärendets remitterande till Drätselkammaren anställdes på begäran votering om dessa båda yrkanden, därvid med 10 röster mot 7, som voro bifall till ifrågavarande hemställan, beslöts remittera ärendet till Drätselkammaren.

1908-07-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 91 (avskrift KJ):
Styrelsen för Lysekils Vatten- och Kloakledningar hade inkommit med begäran, att som den hittills verkställda spolningen af kloakledningarna icke visat sig effektiv, enär något tryck å spolningsvattnet icke erhållits och en betydlig stank uppstått vid kloakledningarnas utlopp i sjön, stadens ångspruta måtte få användas vid spolning av kloakrören med saltvatten, samt att brandchefen måtte bemyndigas låta sprutan fungera vid de tillfällen stadsingenjören det påfordrade. Spolningen borde verkställas minst två gånger i månaden under sommartiden.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla denna begäran, under uttalande af den åsikten att spolningen borde verkställas minst 2 gånger i månaden under sommartiden.

1908-07-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 95 (avskrift KJ):
Herrar Nilsson och Gunnerson, hvilken senare framhöll bland annat, att frågan om järnvägen Lysekil – Smedberg efter tillkomsten af Järnvägskommitténs afstyrkande utlåtande angående Slätteskärsköpet kommit närmare sin lösning, Radhe och Lindman talade för och yrkade bifall till ett däraf Slätteskärskommitténs förslag och Herrar Jonsson m. fl. instämmande och Richter talade mot och yrkade afslag å köp öfverhufvud af Slätteskär under för handen varande förhållanden.

På begäran verkställdes härefter votering, sedan man slutligen uppsatt kommitténs förslag om 140.000 kronor såsom hufvudproposition och såsom kontraposition ren afslag å köpet ifråga och således enat sig om denna voteringsproposition:

Den, som bifaller kommitténs förslag om inköp af Slätteskär för 140.000 kronor, röstar ja, den det icke vill, röstar nej. Vinner ja, hafva Fullmäktige beslutat inköpa Slätteskär till ett pris af 140.000 kronor; vinner nej, hafva Fullmäktige beslutat att icke för närvarande köpa Slätteskärsegendomen af kapten Carlsson.

Vid upprop röstade härefter Herrar Radhe, Nilsson, Gunnerson och Lindman ja, Herrar Backman, Andersson, Luckey, Jonsson, Richter, Mattsson, Wallin, Hansson, Gustafsson, Kihlberg, Laurin, Löfving och Bastholm nej.

Fullmäktige hade alltså med 13 röster mot 4, som voro för köp däraf för 140.000 kronor, beslutat att icke för närvarande köpa Slätteskärsejendomen af Kapten Lars Alfred Carlsson.

- 1908-07-.. Kalabaliken i Vinbräcka äger rum utanför Lysekil. (LP 1993-07-29)
Orsaken är den omfattande transportarbetarstrejken. Stenhuggarna går i sympatistreck vid sina utlastningar av sten. Till skydd för de strejkbrytare, som förts till Vinbräcka via ångaren FLORA från Göteborg, sätter myndigheterna in kanonbåten SKÄGGALD med militärer ombord. Vid kajen möts SKÄGGALD av stenhuggare från Vinbräcka, Lahälla, Tuntorp, Fogelvik och Hovenäset. Sammanstötningen blir dramatisk med stenkastning och skottlossning. (Stenhuggarminnen, sid 58-62)
- 1908 Stenbolaget Fernström lastar ett flertal gånger sten vid Hästevik. Destinationen är bland annat Grawelines i Frankrike. Samma år lastar **And. Karlsson** sten vid Stångehuvud. Destinationen är **Hamburg**.
- 1908-08-01/02 Bondspelmanen Albert i Dingle uppträdde i Stadsparken [i Lysekil under] lördags- och söndagskvällarna och föredrog på fiol ett tjugotal bohuslänska bondlåtar, uteslutande polskor och valser av bland andra Dorn i Rönningen, Bryngel på Stärken med flera. Då man hörde de gamla polskorna tyckte man sig se de gamla bondgubbarna svänga om i dansen, klappande i händerna samt slå en volter i luften runt sin tärnas arm. Det var takt och kläm i Alberts stråke. (LP 1908-08-04/KJ)
- 1908-08-03 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 99 (avskrift KJ):
Herr Radhe anmälde, att Brandchefen vägrat utlämna stadens ångspruta för spolning af kloakerna, ehuru Stadsfullmäktige ju på sammanträdet den 27 nästlidne Juli beslutat, att ångsprutan finge användas för berörda ändamål.

Med anledning häraf beslöto Stadsfullmäktige att till protokollet uttala sitt ogillande af Brandchefens berörda beteende.
- 1908-08-03 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktiges protokoll, § 103 (avskrift KJ):
Drätselkammaren hade anhållit om bemyndigande att till Carl Hörman för ett pris af två kronor per kvadrataln försälja tomtedel till huset n:r 53 samt den till huset n:r 54 hörande tomten, sedan desamma, på sätt en af Stadsingenjören den 3 sistlidne Februari upprättad karta utvisar, regleras så, att de bildade räta vinklar mot Sandengatan och sålunda komme att tillhopa innehålla omkring 1.219 kvadratalnar. [Anm: Sandengatan är den blivande Norra Hamngatan.]

Sedan Herrar Lindman och Radhe framhållit såsom sin åsikt att det af Drätselkammaren föreslagna priset vore för lågt samt att två kronor 50 öre per kvadrataln vore skäligt, beslöto Fullmäktige bemyndiga Drätselkammaren att

till sistnämnda pris till Carl Hörman försälja ofvanbemälda tomter efter reglering i enlighet med Drätselkammarens förslag.

- 1908-08-05 **Stadsfiskaltjänsten** härstädes har nu äntligen blivit besatt och det behöver naturligtvis icke betvivlas annat än att Elias Sandell blev den utvalde. Nu meddelas emellertid att justitiekanslern förordar herr Sandell till att bekläda tjänsten.
Här ha vi fått ett nytt bevis på att det nästan aldrig är de mest meriterade som ”komma sig upp” i detta samhälle. Tvärtom spela ofta personliga intressen en vida större roll och att så varit fallet härvidlag ha vi ingen som helst anledning att betvivla. (Lysekils-Kuriren 1908-08-05/KJ) [Anm/PS: Elias Sandell blir sedermera far till Arvid Sandell, kemidocent i Lund, och grundare av Sällskapet Strömstierna i Lysekil.]
- 1908-08-08 **Offentligt möte** avhålls i Folkets Hus, Lysekil, söndagen den 9 augusti kl 2.30 e.m. varvid föredrag kommer att hållas av riksdagsmannen herr Hjalmar Branting från Stockholm över ämnet Socialdemokratin och dess motståndare. För täckande av möteskostnaderna tages en inträdesavgift av 15 öre. Dessutom uppträder Sohlbergiska kvartetten före och efter föredraget. Till talrikt besök inbjuder Distriktets Verkställande Utskott. (Lysekils-Kuriren 1908-08-08/KJ)
- 1908-08-08 De nya Lysekilsmotorerna framtidens standardtyp – I jakten SAGA, som äges av ett konsortium i Mollösund och som byggts på Craforde varv i Strömstad, har Lysekils Mekaniska Verkstad insatt maskineriet, en tvåcylindrig motor om 35 á 40 hkr av verkstadens allra nyaste tillverkning.
Vid företagen provresa mellan Mollösund och Kristiansand i Norge omkring 40 mil, utvisade farten 8 knop. Maskinen arbetade enligt ingånget telegram utmärkt under hela denna långa provresa, oaktat motorn icke förut utsatts för något längre prov.
Verkstaden har fått beställningar på ett flertal dylika, som borde få anses som framtidens standardtyp på motorer. (LP 1908-08-08/KJ) (Lysekils-Kuriren 1908-08-12/KJ)
- 1908-08-11 Er det möjligt! – sa norrmännen i Stavanger, när de i förra veckan fingo se skepparen G. Adolf Carlsson från Lysekil. De kunde ej tro sina ögon. Han hade farit den långa vägen i en öppen vadbåt med Lysekilsmotorn, och det vågstycket fingo de medge att ingen annan än en svensk, en bohuslänning, kunde våga. Resan var svår, men gick lyckligt. (LP 1908-08-11/KJ)
- 1908-08-22 **Konservfabriker!** – Vi hava härmed äran meddela, att vi ånyo upptagit tillverkning och reparationer av alla till konservfabrikationen hörande maskiner, för vilken specialitet vi inrättat en särskild avdelning, som förestås av nyengagerad fackman inom detta område.
Alla arbeten, som anförtros oss, skola ägnas omsorgsfullaste och billigaste utförande. Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekil. (LP 1908-08-22/KJ)

- 1908-08-22 Lysekils ALDEBARAN väcker uppmärksamhet.
På Trondheimutställningen har en av Lysekils Mekaniska Verkstads AB utställd motorjakt ALDEBARAN väckt stor uppmärksamhet och i lokalpressen varit föremål för smickrande omnämnanden. Jakten är på 28 bruttoton och har en Lysekilmotor på 25 hkr samt går omkring 8 knop.
En Trondheimstidning skriver på tal om jakten: Lysekils Mekaniska Verkstad är helt säkert Europas största motorfabrik då den årligen fabricerar omkring 10.000 hkr. Fabriken tävlade icke på fiskeritutställningen, enär de motorer som skulle utställas, blevo för sent färdiga, men man har nu tillfälle att i ALDEBARAN se två Lysekils-motorer, enär jakten även medför en motor om 50 hkr. Verkstaden kan dock även tillverka motorer om 100 hästkrafter. (LP 1908-08-22/KJ) (Lysekils-Kuriren 1908-08-22/KJ)
- 1908-08-26 Vid fullmäktiges sammanträde beslutas att antaga ett förslag i fem punkter från ingenjör Erik Winell, Stockholm, för byggandet av järnväg Smedberg – Lysekil. Punkterna 1 och 2 avsåg en lokalbana från Smedberg till Lysekil, punkt 3 en anslutning till planerad Inlandsbana, punkt 4 avsåg omarbetande av planen om anslutning till Inlandsbanan uteblev och punkt 5 avsåg reglering av ersättningsbeloppen.
Planering för endast en lokalbana och byggandet av stationshus samt hamnspår kostar 6.000 kronor och anslutning till Inlandsbanan 15.000 kronor. Blir anslutningen till Inlandsbanan inte av, befrias staden att betala detta senare belopp. (PK, 1908)
- 1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 105 (avskrift KJ):
Drätselkammaren hade nu inkommit med begärdt yttrande i anledning af Herr Radhes å sammanträdet den 8 nästlidne Juli väckta motion angående brunnsborrning och hade Drätselkammaren, enligt hvad företedt och nu föredragt protokollsutdrag utvisade, beslutat att, med vidhållande för öfrigt af sitt den 8 sistlidne Maj gjorda uttalande i anledning af någon tid dessförinnan framkommet förslag om brunnsborrning, föreslå Stadsfullmäktige att, enär, enligt Drätselkammarens mening, för allmänhetens tillfredsställande försök i den af Herr Radhe föreslagna riktningen borde anställas, för berörda ändamål anslå ett belopp af högst tretusen kronor.

Sedan Herr Gunnerson yrkat bifall till Drätselkammarens förslag samt Herr Mattsson yrkat, att inga brunnsborrningar skulle anställas, enär desamma väl endast komme att vålla utgifter utan något resultat, beslöts att bifalla Drätselkammarens förslag, och uppdrogs åt Styrelsen för Lysekils Vatten- och Kloakledning att uppgöra kontrakt om och ordna med utförandet af brunnsborrningen.
- 1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 107 (avskrift KJ):
Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige öfverlämnats följande protokollsutdrag:

”Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 18 Augusti 1908.

§ 191. Den i enlighet etc. ... Bilaga § 191.

Härvid voro fogade däruti omnämnda handlingar.

Sedan samtliga dessa handlingar upplästs och granskats, därvid kontraktsförslagen jämförts, punkt för punkt, utspann sig en liflig diskussion. Herr Borgmästaren erinrade, under framhållande däraf, att en plan för Lysekil – Smedbergs järnvägs indragande hit till staden väl icke vore så af behovvet påkallad, enär nog en blifvande entreprenör kostnadsfritt utarbetade en sådan, att den föreslagna ersättningen af 6,000 kronor åt Ingenjör Winell för berörda och därmed sammanhängande arbeten vore ganska högt tilltagen.

Herr Nilsson framhöll såsom sin åsikt, att det vore förmånligare för staden, att planen för indragandet af järnvägen hit uppgjordes af Ingenjör Winell än af en entreprenör, hvilken kunde blifva i saken partisk, äfvensom att flere möjligheter funnes för järnvägsförbindelse emellan Lysekil och det öfriga Sverige än genom Inlandsbanan, i hvilket sammanhang han erinrade om, att planer på järnväg emellan Smedberg och Mellerud vore å bane. Han ansåge vidare, att ersättning för de utbetalningar, staden i enlighet med det af Drätselkammaren uppgjorda kontraktsförslaget kunde komma att få vidkännas, borde kunna erhållas dels från vederbörande kommuner genom bidrag till undersökningarna, hvarföre han ville föreslå, att Järnvägskommittén finge i uppdrag att påyrka dylika bidrag, och dels från ett blifvande järnvägsbolag i form af aktier.

Såväl Herr Nilsson som Herrar Gunnerson och Lindman förordade på det varmaste Drätselkammarens förslag.

På förslag af Herr Ordföranden beslöts att fatta beslut angående en hvar af de af Drätselkammaren föreslagna utbetalningarna till Ingenjör Winell och därefter rörande Drätselkammarens förslag i sin helhet.

På i enlighet härmed af Herr Ordföranden rörande ett hvar af de af Drätselkammaren föreslagna utbetalningsbeloppen till Ingenjör Winell å respektive 2.000, 2.000, 2.000, 5.000 och 10.000 kronor särskildt framställda frågor, huruvida Fullmäktige ville i enlighet med Drätselkammarens förslag utbetala desamma svarades enhälligt ja. Härefter bifölls på samma sätt Drätselkammarens förslag i sin helhet.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige ytterligare:

- att uppdraga åt Järnvägskommittén att underhandla med vederbörande kommuner för erhållande af bidrag af dessa till betäckande af kostnaderna för det arbete Ingenjör Winell i enlighet med nyss fattade beslut skulle utföra;

- att hos ett blifvande järnvägsbolag göra framställning om erhållande af aktier för de penningbelopp som i anledning af ifrågavarande öfverenskommelse med Ingenjör Winell kunde komma att år denne af stadens medel utgå; samt
- att uppdraga åt Drätselkammaren att upplåna medel för betalandet af de belopp, som på grund af ifrågavarande kontrakt komme att till Ingenjör Winell erläggas. (PK, 1908)

Bilaga till Protokoll N:o 11, § 107.

Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 18 Augusti 1908.

§ 191. Den i enlighet med Drätselkammarens beslut å sammanträde den 6 dennes, antecknad under § 180 här ofvan, tillsatta kommittén hade i enlighet med densamma gifna uppdrag uppsatt ett förslag till kontrakt emellan Staden och Ingenjören Erik Winell, af hvilket förslag Järnvägskommittén erhållit del. Denna senare hade härefter till Ingenjör Winell öfversänt ett af densamma uppsatt kontraktsförslag, med undantag af en mindre ändring lika lydande med öfvanberörda kommittéförslag. Ingenjör Winell hade sedermera till Järnvägskommittén inkommit med förutom en skrifvelse i saken nytt kontraktsförslag, hvaruti vidtagits ett par ändringar af Järnvägskommitténs förslag, med hvilket det för öfrigt överensstämde.

Slutligen hade Järnvägskommittén till Drätselkammaren öfvlämnat jämte eget yttrande såväl sitt eget kontraktsförslag som ofvannämnda, från Ingenjör Winell inkomna kontraktsförslag och skrifvelse, hvilka samtliga handlingar, äfvensom Drätselkammarkommittéförslaget nu föredrogs.

Sedan kontraktsförslagen granskats och jämförts punkt för punkt, beslöt Drätselkammaren enhälligt att föreslå Stadsfullmäktige att uppgöra med Ingenjör Winell angående undersökning och utredning rörande Inlandsbanans sträckning samt upprättande dels af alternativa planer och fullständiga kostnadsförslag för inledande hit till staden af Lysekil – Smedbergs järnväg och anordnande af station härstädes, dels ock af plan med fullständigt kostnadsförslag för södra hamnens anordnande och järnvägens förbindelse med densamma, allt i enlighet med de närmare bestämmelserna och villkoren uti följande nu upprättade kontraktsförslag.

”Kontrakt.

Mellan Lysekils stad och undertecknad Winell är härigenom följande öfverenskommelse träffad:

Undertecknad Winell åtager sig:

1:o, att uppgöra alternativa planer jämte fullständiga kostnadsförslag för inledande af Lysekil – Smedbergs järnväg till Lysekil och anordnande af ebn

station inom stadens område till den storlek som erfordras med hänsyn till byggande af nämnda järnväg som uteslutande lokalbana;

2:o, att uppgöra en plan med fullständigt kostnadsförslag för södra hamnens anordnande samt järnvägens förbindande med densamma, hvilken hamnplan skall omfatta de olika kajsträckornas anordnande och användning för olika ändamål, allt till den omfattning som erfordras med hänsyn till byggandet af Lysekil – Smedbergs järnväg, som uteslutande lokalbana;

3:o, att verkställa de utredningar som erfordras för att påvisa de företräden som Inlandsbanans dragande öfver Ed och ned genom Örekilsälvens dalgång till Smedberg eller närbelägen punkt å Bohuslänska längdbanan äger framför dess dragande utefter Uddevalla – Lelångens järnväg direkt till Uddevalla utan förmedling af längdbanan;

4:o, att i händelse Riksdagen beslutar Inlandsbanans anknytning till Bohuslänska längdbanan, dock ej söder om Munkedal och ej norr om Dingle, omarbeta förslagen i punkt 1 och 2 här ofvan till den storlek, som erfordras för att emottaga den ökade trafik, som blifver en följd af Lysekil – Smedbergs järnvägs direkta förbindelse med Inlandsbanan;

5:o. Den punkt 1 omförmälda plan med kostnadsförslag skall vara till Staden aflämnad den 1 nästa Oktober och den i punkt 2 dito den 1 nästa December. Den i punkt 3 åtagna utredning, som skall omfatta endast förhållanden söder om Bengtsfors, skall vara färdig i tillräcklig tid för att af vederbörande myndigheter kunna beaktas före framläggandet af Kungl. Propositionen angående Inlandsbanans södra del, eller senast den 30 nästa Oktober. Om det i punkt 4 åtagna arbetet kommer till utförande, skall detsamma vara färdigt och till staden aflämnat senast sex månader, efter det Riksdagen fattat beslut om Inlandsbanans framdragande på ofvan angifvet sätt.

Lysekils stad förbinder sig att å sin sida till ingenjör Winell utbetala:

Kronor Tvåusen (2.000), när detta kontrakt blifvit af honom och staden antaget,

Konor Tvåusen (2.000), när den i punkt 1 omförmälda plan och kostnadsförslag blifvit aflämnade.

Kronor Tvåusen (2.000), när i punkt 2 omförmälda plan och kostnadsförslag aflämnats och jämte den i punkt 1 nämnda plan godkänts. Meddelande af planernas godkännande lämnas snarast möjligt under loppet af December månad innevarande år.

Kronor Femtusen (5.000) efter det Riksdagen beslutat Inlandsbanans anknötning till Bohusländska längdbanan i närheten af Smedberg,

Kr. Tiotusen (10.000) efter det de planer med kostnadsförslag, som omförmäles i punkt 4, till staden aflämnats.

Beslutar Riksdagen annan sträckning af Inlandsbanan än anknötning till Bohuslänska längdbanan vid eventuellt Munkedal, Dingle eller någon punkt emellan dessa stationer, är Lysekils stad befriad från skyldigheten att till ingenjör Winell inbetala de sistnämnda beloppen, kronor 5.000 och 10.000.

Staden förbinder sig att kostnadsfritt ställa till Ingenjör Winells disposition de kartor med höjd- och djupsiffror och de grundförhållanden rörande borrhingsuppgifter, som staden förfogar öfver.

Af detta kontrakt äro tvenne lika lydande exemplar underskrifna och utväxlade.

Stockholm och Lysekil den 1908.

Som ofvan
JOSEF CENTERWALL.

Rätt utdraget; betygas
JOSEF CENTERWALL.

1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 105 (avskrift KJ):
Drätselkammaren hade nu inkommit med begärdt yttrande i anledning af Herr Radhes å sammanträdet den 8 nästlidne Juli väckta motion angående brunnsborrning och hade Drätselkammaren, enligt hvad företedt och nu föredragt protokollsutdrag utvisade, beslutat att, med vidhållande för öfrigt af sitt den 8 sistlidne Maj gjorda uttalande i anledning af någon tid dessförinnan framkommet förslag om brunnsborrning, föreslå Stadsfullmäktige att, enär, enligt Drätselkammarens mening, för allmänhetens tillfredsställelse försök i den af Herr Radhe föreslagna riktningen borde anställas, för berörda ändamål anslå ett belopp af högst tretusen kronor.

Sedan Herr Gunnerson yrkat bifall till Drätselkammarens förslag samt Herr Mattsson yrkat, att inga brunnsborrningar skulle anställas, enär desamma väl endast komme att vålla utgifter utan något resultat, beslöts att bifalla Drätselkammarens förslag, och uppdrogs åt Styrelsen för Lysekils Vatten- och Kloakledningar att uppgöra kontrakt om och ordna med utförandet af brunnsborrningen.

1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 107 (avskrift KJ):

Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige öfverlämnats följande protokollsutdrag:

”Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 18 Augusti 1908.

§ 191. Den i enlighet etc. ... Bilaga § 191.

Härvid voro fogade däruti omnämnda handlingar.

Sedan samtliga dessa handlingar upplästs och granskats, därvid kontraktsförslagen jämförts, punkt för punkt, utspann sig en liflig diskussion. Herr Borgmästaren erinrade, under framhållande däraf, att en plan för Lysekil – Smedbergs järnvägs indragande hit till staden väl icke vore så af behovet påkallad, enär nog en blifvande entreprenör kostnadsfritt utarbetade en sådan, att den föreslagna ersättningen af 6,000 kronor åt Ingenjör Winell för berörda och därmed sammanhängande arbeten vore ganska högt tilltagen.

Herr Nilsson framhöll såsom sin åsikt, att det vore förmånligare för staden, att planen för indragandet af järnvägen hit uppgjordes af Ingenjör Winell än af en entreprenör, hvilken kunde blifva i saken partisk, äfvensom att flere möjligheter finnes för järnvägsförbindelse emellan Lysekil och det öfriga Sverige än genom Inlandsbanan, i hvilket sammanhang han erinrade om, att planer på järnväg emellan Smedberg och Mellerud vore å bane. Han ansåge vidare, att ersättning för de utbetalningar, staden i enlighet med det af Drätselkammaren uppgjorda kontraktsförslaget kunde komma att få vidkännas, borde kunna erhållas dels från vederbörande kommuner genom bidrag till undersökningarna, hvarföre han ville föreslå, att Järnvägskommittén finge i uppdrag att påyrka dylika bidrag, och dels från ett blifvande järnvägsbolag i form af aktier.

Såväl Herr Nilsson som Herrar Gunnerson och Lindman förordade på det varmaste Drätselkammarens förslag.

På förslag af Herr Ordföranden beslöts att fatta beslut angående en hvar af de af Drätselkammaren föreslagna utbetalningarna till Ingenjör Winell och därefter rörande Drätselkammarens förslag i sin helhet.

På i enlighet härmed af Herr Ordföranden rörande ett hvar af de af Drätselkammaren föreslagna utbetalningsbeloppen till Ingenjör Winell å respektive 2.000, 2.000, 2.000, 5.000 och 10.000 kronor särskildt framställda frågor, huruvida Fullmäktige ville i enlighet med Drätselkammarens förslag utbetala desamma svarades enhälligt ja. Härefter bifölls på samma sätt Drätselkammarens förslag i sin helhet.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige ytterligare:

- att uppdraga åt Järnvägskommittén att underhandla med vederbörande kommuner för erhållande af bidrag af dessa till betäckande af kostnaderna för det arbete Ingenjör Winell i enlighet med nyss fattade beslut skulle utföra;
- att hos ett blifvande järnvägsbolag göra framställning om erhållande af aktier för de penningbelopp som i anledning af ifrågavarande öfverenskommelse med Ingenjör Winell kunde komma att år denne af stadens medel utgå; samt
- att uppdraga åt Drätselkammaren att upplåna medel för betalandet af de belopp, som på grund af ifrågavarande kontrakt komme att till Ingenjör Winell erläggas. (PK, 1908)

Bilaga till Protokoll N:o 11, § 107.

Utdrag af Drätselkammarens i Lysekil protokoll den 18 Augusti 1908.

§ 191. Den i enlighet med Drätselkammarens beslut å sammanträde den 6 dennes, antecknad under § 180 här ofvan, tillsatta kommittén hade i enlighet med densamma gifna uppdrag uppsatt ett förslag till kontrakt emellan Staden och Ingenjören Erik Winell, af hvilket förslag Järnvägskommittén erhållit del. Denna senare hade härefter till Ingenjör Winell öfversänt ett af densamma uppsatt kontraktsförslag, med undantag af en mindre ändring lika lydande med öfvanberörda kommittéförslag. Ingenjör Winell hade sedermera till Järnvägskommittén inkommit med förutom en skrifvelse i saken nytt kontraktsförslag, hvaruti vidtagits ett par ändringar af Järnvägskommitténs förslag, med hvilket det för öfrigt överensstämde.

Slutligen hade Järnvägskommittén till Drätselkammaren öfvlämnat jämte eget yttrande såväl sitt eget kontraktsförslag som ofvannämnda, från Ingenjör Winell inkomna kontraktsförslag och skrifvelse, hvilka samtliga handlingar, äfvensom Drätselkammarkommittéförslaget nu föredrogs.

Sedan kontraktsförslagen granskats och jämförts punkt för punkt, beslöt Drätselkammaren enhälligt att föreslå Stadsfullmäktige att uppgöra med Ingenjör Winell angående undersökning och utredning rörande Inlandsbanans sträckning samt upprättande dels af alternativa planer och fullständiga kostnadsförslag för inledande hit till staden af Lysekil – Smedbergs järnväg och anordnande af station härstädes, dels ock af plan med fullständigt kostnadsförslag för södra hamnens anordnande och järnvägens förbindelse med densamma, allt i enlighet med de närmare bestämmelserna och villkoren uti följande nu upprättade kontraktsförslag.

”Kontrakt.

Mellan Lysekils stad och undertecknad Winell är härigenom följande öfverenskommelse träffad:

Undertecknad Winell åtager sig:

1:o, att uppgöra alternativa planer jämte fullständiga kostnadsförslag för inledande af Lysekil – Smedbergs järnväg till Lysekil och anordnande af en station inom stadens område till den storlek som erfordras med hänsyn till byggande af nämnda järnväg som uteslutande lokalbana;

2:o, att uppgöra en plan med fullständigt kostnadsförslag för södra hamnens anordnande samt järnvägens förbindande med densamma, hvilken hamnplan skall omfatta de olika kajsträckornas anordnande och användning för olika ändamål, allt till den omfattning som erfordras med hänsyn till byggandet af Lysekil – Smedbergs järnväg, som uteslutande lokalbana;

3:o, att verkställa de utredningar som erfordras för att påvisa de företräden som Inlandsbanans dragande öfver Ed och ned genom Örekilsälvens dalgång till Smedberg eller närbelägen punkt å Bohuslänska längdbanan äger framför dess dragande utefter Uddevalla – Lelångens järnväg direkt till Uddevalla utan förmedling af längdbanan;

4:o, att i händelse Riksdagen beslutar Inlandsbanans anknytning till Bohuslänska längdbanan, dock ej söder om Munkedal och ej norr om Dingle, omarbeta förslagen i punkt 1 och 2 här ofvan till den storlek, som erfordras för att emottaga den ökade trafik, som blifver en följd af Lysekil – Smedbergs järnvägs direkta förbindelse med Inlandsbanan;

5:o. Den punkt 1 omförmälda plan med kostnadsförslag skall vara till Staden aflämnad den 1 nästa Oktober och den i punkt 2 dito den 1 nästa December. Den i punkt 3 åtagna utredning, som skall omfatta endast förhållanden söder om Bengtsfors, skall vara färdig i tillräcklig tid för att af vederbörande myndigheter kunna beaktas före framläggandet af Kungl. Propositionen angående Inlandsbanans södra del, eller senast den 30 nästa Oktober. Om det i punkt 4 åtagna arbetet kommer till utförande, skall detsamma vara färdigt och till staden aflämnat senast sex månader, efter det Riksdagen fattat beslut om Inlandsbanans framdragande på ofvan angifvet sätt.

Lysekils stad förbinder sig att å sin sida till ingenjör Winell utbetala:

Kr. Tvåusen (2.000), när detta kontrakt blifvit af honom och staden antaget,

Kr. Tvåusen (2.000), när den i punkt 1 omförmälda plan och kostnadsförslag blifvit aflämnade.

Kr. Tvåusen (2.000), när i punkt 2 omförmälda plan och kostnadsförslag aflämnats och jämte den i punkt 1 nämnda plan godkänts. Meddelande af planernas godkännande lämnas snarast möjligt under loppet af December månad innevarande år.

Kr. Femtusen (5.000) efter det Riksdagen beslutat Inlandsbanans anknötning till Bohusländska längdbanan i närheten af Smedberg,

Kr. Tiotusen (10.000) efter det de planer med kostnadsförslag, som omförmäles i punkt 4, till staden aflämnats.

Beslutar Riksdagen annan sträckning af Inlandsbanan än anknötning till Bohuslänska längdbanan vid eventuellt Munkedal, Dingle eller någon punkt emellan dessa stationer, är Lysekils stad befriad från skyldigheten att till ingenjör Winell inbetala de sistnämnda beloppen, kronor 5.000 och 10.000.

Staden förbinder sig att kostnadsfritt ställa till Ingenjör Winells disposition de kartor med höjd- och djupsiffror och de grundförhållanden rörande borningsuppgifter, som staden förfogar öfver.

Af detta kontrakt äro tvenne lika lydande exemplar underskrifna och utväxlade.

Stockholm och Lysekil den 1908.

Som ofvan
JOSEF CENTERWALL.

Rätt utdraget; betygas
JOSEF CENTERWALL.

- 1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 108 (avskrift KJ):
Hälsovårdsnämndens den 27 nästlidne Juli till Drätselkammaren remitterade anhållan om höjande af sjuksköterskans lön från 500 till 600 kronor årligen, hvilken förhöjning skulle räknas från och med samma Juli månad, bifölls nu, sedan Drätselkammaren å sammanträde den 6 dennes, enligt hit ingifvet och nu föredraget protokollsutdrag, enhälligt tillstyrkt bifall till densamma.
- 1908-08-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 115 (avskrift KJ):
Herr Ordföranden afsade sig uti ingifven och nu föredragen skrifvelse uppdraget att den 11 nästa September vara stadens representant vid Svenska Stadsförbundet konstituerande möte i Stockholm, med anledning hvaraf därtill istället utsågs Herr vice Ordföranden med undertecknad, sekreterare, som suppleant.
- 1908-08-27 LINGON! – Nya sändningar av lingon inkomma dagligen och säljas till billigaste pris hos Carl Hörman, Gamla Strandgatan [n:o] 53. (LP 1908-08-27/KJ)
[Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 17.]

- 1908-08-29 **För undvikande av missförstånd** meddelas härmed, att den som vill betala redan avskrivna kronoutskylder skall lämna beloppet till stadsfogden – ej till stadstjänaren. (Lysekils-Kuriren 1908-08-29/KJ)
- 1908-09-01 Lysekils motorer till nordligaste Norge.
AB Vestkustens Motorfabrik i Lysekil har i dagarna levererat och insatt en 25 hkr dubbelcylindrig fotogenmotor i fiskefartyget EIDERN, vilket efter en resa till Danmark skall avgå till hemorten Lofoten. (Lysekils-Kuriren 1908-09-03/KJ)
Vid företagen provtur visade sig motorn framdriva fartyget i 8 knops fart. Fartyget är försett med fiskdamm och skall gå mellan Lofoten-Kristiania med levande fisk. (LP 1908-09-01/KJ)
- 1908-09-03 MOTOR – fotogen, smörjolja, bästa avpassade kvalitet. Packningar. Förnödenheter - alla slag - billigast i Bohuslän hos Lysekils Mekaniska Verkstads AB, Lysekil. (LP 1908-09-03/KJ)
- 1908-09-03 En ny svensk propeller – har konstruerats av lektor K. Ljungberg, som inom kort ämnar föra den i marknaden. Det första experimentet med propellern visade det resultatet, att en båt, som med propellern från en världsberömd firma gjorde 15 knop, sedermera med lektor Ljungbergs propeller gjorde 16½ knop. (LP 1908-09-03/KJ)
- 1908-09-03 Ruinerna på Skeppsholmen – artikel av Ernst Hörman.
Sillbodrester från 1500-talet ... <fotograferas> (LP 1908-09-03/KJ)
- 1908-09-12 **Olycksfall.** Ena benet avbrutet fick i onsdags fabrikör Alfred Bovik härstädes. Olyckan tillgick på det sättet att herr Bovik råkade halka omkull å golvet inne i sin konserverfabrik. Den skadade vårdas f.n. i hemmet. (Lysekils-Kuriren 1908-09-12/KJ)
- 1908-09-15 För bristande indetalning av aktier i Vestkustens Motorfabrik, hade instämts Fritiof Fält i Smögen, Alfred Kristensson i Ulebergshamn, Alfred Åsberg, A. Mattsson och Karl Fält (den sistnämnde ej delgiven). Ett par hade efter stämningens delgivande redan inbetalt.
Fritiof Fält och Alfred Kristensson hade tecknat 5 aktier vardera á 100 kronor per styck. Bolaget yrkade nu att svarandena skulle dels inbetala beloppet och dels ränta på detsamma. Inbjudningen till aktieteckningen innehöll att hälften av det tecknade beloppet skulle inbetalas genast efter bolagets bildande och återstoden då styrelsen beslutade därom.
Ombudet för Fritiof Fält bestred betalningsskyldigheten. Under tiden som inbjudningslistorna cirkulerade hade Lysekils Mekaniska Verkstad ändrat sitt namn till något liknande det, som nya bolaget skulle haft, och då ansåg svaranden dels att det ej blev till någon nytta med bolaget och dels att han ej hade skyldighet infria förbindelsen – detta även på grund därav att han ansåg den konstituerande bolagsstämman ej lagligen utlyst. Ansåg talan för tidigt

väckt, enär registrerings-verket ej fastställt bolagsordning och svaranden ej erhållit del av vare sig stadgar eller protokoll från konstituerande bolagsstämman. Svaranden yrkade till slut att bli skild från målet och ogillande av kravet.

Kärandeombudet upplyste, att konstituerande stämman blivit annonserad i tidningarna, att bolaget visserligen gjort en namnförändring men att ändamålet med bolaget vore det samma samt att bolagsordning vore fastställd av registreringsverket. Yrkade bifall till stämningen samt ersättning för inställelse och övriga rättegångs-kostnader.

Målet överlämnades och utslag den 3 november.

Alfred Kristensson hade icke kommit tillstädes, vadan målet mot honom uppskötts till 3 november, då han skall närvara vid 25 kronors vite. (LP 1908-09-15/KJ)

- 1908-09-15   Utbjudes hyra – En lägenhet om 3 rum och kök finnes till uthyrning från 1 oktober. Gamla Strandgatan n:o 6. (LP 1908-09-15/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 64.]
- 1908-09-16   **Motorbåtars navigering.** För motorbåtar finnes i författningen föreskrivet, att, då de på dagen framdrivas av motor och samtidigt föra segel, skola de en svart cylinder av bestämd storlek, hava uppsatt på plats å fartygets för där den bäst synes.
Emot detta stadgande försynda sig ofta en del motorbåtsägare. I följd härav har ett större antal dylika båtägare från skärgården blivit anmälda hos polisen i Göteborg. Förseelsen hade skett då båtarne manövrerats inom hamnområdet därstädes. (Lysekils-Kuriren 1908-09-16/KJ)
- 1908-10-01   För bestrykning av fartygsbottnar ha Ekonomi-bottenfärg efter flerårigt beprövande visat sig vara den bästa samt aluminiumfärgen Economic för bestrykning av motorer. Lager i Göteborg hos Christoffersson & Andersson. Ensamförsäljare för Bohuslän med lager i Lysekil och Fridhem. AB Vestkustens Motorfabrik, Lysekil. (LP 1908-10-01/KJ)
- 1908-10-01   **Å auktion** – som förrättas i huset n:o 13 Gamla Strandgatan Torsdagen den 8 nästa Oktober med början kl ½11 f.m. låta arvingarna efter kapten Adolf Olsson och hans jämväl avlidna hustru försälja all boets egendom bestående av dels förbemälta i gott stånd varande hus, innehållande källare, 3 rum och kök samt ett vindsrum; dels ock boets lösa egendom av guld, silver, koppar, malm-, järn- och trä saker, glas och porslin, goda möbler och sängkläder, linne, verktyger, fiskredskaper, 1 oktant, sjökort, de avlidnas gångkläder mm. Huset säljes kl 1 på dagen och villkoren tillkännagives före utropet. Lysekil den 28 september 1908, J. A. Andersson. (LP 1908-10-01/KJ) [Anm: Dagens adress är Gamla Strandgatan 54.]

- 1908-10-03 2 st båtsnickare – vana vid insättning av motorer jämte 2:ne snickare – vana vid byggnadsarbete erhålla genast plats hos AB Vestkustens Motorfabrik, Lysekil. (LP 1908-10-03/KJ)
- 1908-10-06 Lagfart har beviljats för handlanden Carl Hörman för vid Gamla Strandgatan av staden köpt tomt för kronor 3.963:80. (LP 1908-10-06/KJ) [Anm: Dagens adresser är Gamla Strandgatan 17 och Drottninggatan 13. Jämför med 1908-08-03 ovan.]
- 1908-10-08 Till verkstadsingenjör vid Lysekils Mekaniska Verkstad har utsetts ingenjör Max Matti, förut anställd som verkstadsingenjör vid vagn- och maskinfabriks AB i Falun. (LP 1908-10-08/KJ) [Anm: 1908-12-05 inflyttad till Lysekil, 1910-01-03 utflyttad till Falun, Kristine församling.]
- 1908-10-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 131 (avskrift KJ):
Ingenjören Erik Winell hade nu inkommit med tre alternativa förslagsritningar jämte kostnadsberäkningar och beskrifning till bangårdsanläggningar här i staden i samband med inledandet af Lysekil – Smedbergs järnväg.
- Dessa handlingar föredrogos och granskades nu.
- Herr Nilsson framhöll, att Ingenjör Winell jämväl borde hafva framlagt ett förslag öfver järnvägens framdragande öfver Slätten, samt yrkade bordläggning af ärendet, på det att allmänheten och särskildt Järnvägskommittén måtte få tillfälle att granska handlingarna. Herr Radhe instämde i Herr Nilssons förslag samt yrkade ärendets remitterande jämväl till Hamnstyrelsen.
- Herr Ordföranden föreslog remiss äfven till Drätselkammaren.
- Fullmäktige beslöto härefter afslå yrkandet om bordläggning samt remittera ärendet till Järnvägskommittén, Hamnstyrelsen och Drätselkammaren.
- 1908-10-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 141 (avskrift KJ):
Genom Magistraten hade inkommit en från förre Poliskonstapeln J. S. Vinberg skriftligen uppsatt, till Stadsfullmäktige ställd ansökan om erhållande af en årlig pension å 800 kronor af staden under Vinbergs återstående lifstid. Denna ansökan, som nu föredrogs, förklarade sig Stadsfullmäktige icke kunna bifalla.
- 1908-10-09 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 142 (avskrift KJ):
På förslag af Herr Gunnerson uttalade Herr Ordföranden å Fullmäktiges vägnar deras tack till Herrar Borgmästare Sundberg och Kapten Lars Alfred Carlsson för det framgångsrika arbete de nedlagt för staden, den förre i egenskap af ledamot, den senare såsom suppleant i länets landsting innevarande år.
- 1908-10-10 ”Tryck på knappen”! - Ringleddningar och privattelefoner uppsättas och repareras av Viktor de Verdier, Lysekil. (LP 1908-10-10/KJ)

- 1908-10-23 Bröllop firades ... på Grand Hotell härstädes då bokföraren vid mekaniska verkstaden Anders Christensson sammanvigdes med fröken Anna Jacobsson, dotter till fotograf Malcolm Jacobsson och hans maka. Brudparet uppvaktades av åtta par marskalkar och tärnor. Vigseln förrättades av kyrkoherde Vilhelm Bastholm. (LP 1908-10-24/KJ)
- 1908-10-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 146 (avskrift KJ):
Från den af länets landsting för utredning af frågan om inrättande af en offentlig arbetsförmedlingsanstalt inom länet tillsatta kommittén hade inkommit en skrifvelse, hvaruti Stadsfullmäktige anmodades att yttra sig om behöfligheten och önskvärdheten af, att en dylik offentlig arbetsförmedlingsanstalt kommer till stånd.

Efter föredragning af denna skrifvelse beslöto nu Stadsfullmäktige, sedan Herrar Jonsson och Gustafsson framhållit nyttan af en sådan anstalt, att uttala sig för behöfligheten och önskvärdheten af en offentlig arbetsförmedlingsanstalts upprättande inom länet.
- 1908-10-27 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 147 (avskrift KJ):
Från Svenska Stadsförbundets styrelse hade ankommit en skrifvelse af innehåll, att den Kommunala Centralbyrån börjat sin verksamhet, samt att byrån, hvars adress är Lästmakaregatan 6 Stockholm och som kostnadsfritt står till förfogande för medlemmar i förbundet, kommunernas fullmäktige, magistrater och tjänstemän samt ledamöter i kommunala nämnder, styrelser och delegationer, har till uppgift att följa den kommunala utvecklingen i Sverige och utlandet, samla för studier i kommunala ämnen behöfligt materiel och besvara till byrån inkommande förfrågningar samt dessutom sköta förbundets löpande ärenden.
Skrifvelsen föredrogs nu och skulle läggas till handlingarna.
- 1908-10-31 Har härmed att tillkännagiva att vi den 6:e november, uti huset n:o 30 Kungsgatan <fotograferas>. Pontus Lundbom & Co. (Lysekils-Kuriren 1908-10-31/KJ) [Anm: Dagens adress är Kungsgatan 41.]
- 1908-11-03 Till AB Vestkustens Motorfabrik dömdes Fritiof Fält å Smögen att inbetala tecknade 5 aktier á 100 kronor till nämnde bolag. Gustaf Martinsson i Gravarne dömdes likaledes att till bolaget inbetala en tecknad aktie á 100 kronor. (LP 1908-11-05/KJ)
- 1908-11-.. Carl Hörman driver enligt Sveriges Handelskalender företaget Carl Hörmans Ansjovisaffär & Sillexport i magasinet på Drottninggatan. (LP 1997-11-07) [Anm: Se Gamla Strandgatan 17.]

- 1908-11-17 Efter ett föredrag i Folkets Hus av redaktör Axel Ljungberg bildas den socialdemokratiska kvinnoklubben i Lysekil.
- Klubben får vid starten 17 medlemmar och till interimstyrelse väljs fruarna Engla Eugenia Gustafsson, Alma Charlotta Dahlström, född Qvick, Augusta Johansson samt fröknarna Svea Elisabet Hallén och Sigrid Viktoria Gabrielli.
- 1908-11-18 Alma Anderssons – Nya – Hem- & Thebrödsbageri, Slätten n:o 8, rekommenderas. (Lysekils-Kuriren 1908-11-18/KJ) [Anm: Dagens adress är ... ..]
- 1908-11-.. I Stockholm bildas bolaget Fiskkompaniet, som har till målsättning att förse huvudstaden med färsk fisk. Man kommer överens med göteborgsträlaren ISLAND, att denna från och med februari månad 1910 uteslutande skall bedriva fiske på västkusten för kompaniets räkning. (LP 1997-11-26)
- 1908-11-26 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 164 (avskrift KJ): Styrelsen för Lysekils Vatten- och Kloakledningar hade inkommit med begäran om ett förslagsanslag å 1.500 kronor för fortsättande intill 80 meters djup af den till 60 meters djup verkställda brunnsborrningen, hvartill Fullmäktige förut anslagit 3,000 kronor, som för ändamålet redan förbrukats. Denna anslagsbegäran hade redan varit föremål för behandling i Drätselkammaren, som tillstyrkt densamma beviljande. Handlingarna i ärendet föredrogos nu, hvarefter Fullmäktige beslöto bifalla det begärda förslagsanslaget.
- 1908-12-03 Vid kvinnoklubbens första ordinarie möte den 3 december 1908 väljs till styrelse fröken Svea Elisabet Hallén, fruarna Alma Charlotta Dahlström, Anna Larsson och Engla Eugenia Gustafsson samt fröken Sigrid Viktoria Gabrielli.
- Klubbens förste ordförande är fru Engla Eugenia Gustafsson, kassör fru Alma Charlotta Dahlström och sekreterare fröken Sigrid Viktoria Gabrielli. (LAK, sid 83) (Lysekils Socialdemokratiska Kvinnoklubb 1908-1958, sid 5)
- 1908-12-08 Lagfart har vid rådhusrätten beviljats åt Karl Oskar Niklasson på en tomt vid Fiskebryggan i Gamlestaden, som han för 600 kronor köpt av David Bårström. (LP 1908-12-08/KJ) [Anm: Dagens adress är Drottninggatan 17(B), se Gamla Strandgatan 46.]
- 1908-12-15 Utdrag ur Lysekils Stadsfullmäktige, § 179 (avskrift KJ): Stiftarne af Lysekils Järnvägsaktiebolag hade inkommit med en framställning om erhållandet af ett anslag å 2.500 kronor för bestridandet af de kostnader, som de för järnvägsföretaget redan förskotterat och ytterligare kostnader, som för ändamålet kunna komma att erfordras. Kostnaderna skulle sedermera debiteras det blifvande järnvägsbolaget, så att staden vid infriandet af sin aktieteckning skulle få tillgodoräkna sig, hvad den åt stiftarne förskotterat. Drätselkammaren hade förordnat bifall till framställningen ifråga. Stadsfullmäktige beslöto bevilja det begärda anslaget.

- 1908-12-15 Lysekilsposten ger ut en bilaga med artiklar om bland annat Lysekils Mekaniska Verkstad, biskop Nilssons visitatsböcker, av Ernst Hörman, samt om Vestkustens Motorfabrik. I denna bilaga nämns för första gången namnet Skandia om Lysekilsmotorn. (LP 1908-12-15/KJ) [Anm: Kopior på bland annat Lysekilsposten finns hos Kurs- och Tidningsbiblioteket, Vasagatan 2, Göteborg, tfn 031 - 786 27 20]
- 1908 Motorskonaren CECILIA, mätande 390 ton, utrustas hos Lysekils Mekaniska Verkstad med en Lysekilsmotor om 100 effektiva hästkrafter. Med last uppnår CECILIA 7 knops fart, med barlast når skonaren 8¼ knop. (LP 1908-12-15)
- 1908-12-15 **Råolja, Naphta** eller den billigaste **Fotogen** driva våra Båt- och Lantbruksmotorer med bästa resultat. Tillverkas i storlekar 2 – 200 hkr. Infordra katalog och intyg. Lysekils Mekaniska Verkstads AB. Lysekils Motorfabrik. (LP 1908-12-15)

./